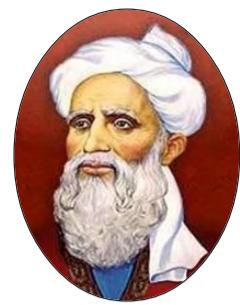

АНВОРӢ ДОНИШ

E-mail: anvor.donish@kgu.tj **Нашияи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯаబдуллоҳи Рӯдакӣ***
www.kgu.tj №5 (317) 7-уми майи соли 2021, ҷумъа (оғози нашр: соли 1994)

БАР САНГАРАТ САЛОМ!

Абдуллоҳи Рӯдакӣ

Чун бод тезрав, чун барқ тезкор,
Чун санг пойбанд, чун кӯҳ пойдор.
Бо тору пуди ҷон, бо тору пуди тан,
Пайванд гаштааст бо пайкари Ватан.
Аз тангай Вахон, то Бешон паланг,
Аз Регари Ҳисор, то марзи Исфаранг.
Дар имтидои шаб бедор марзбон,
Дар сангари Ватан ҳушёр марзбон...

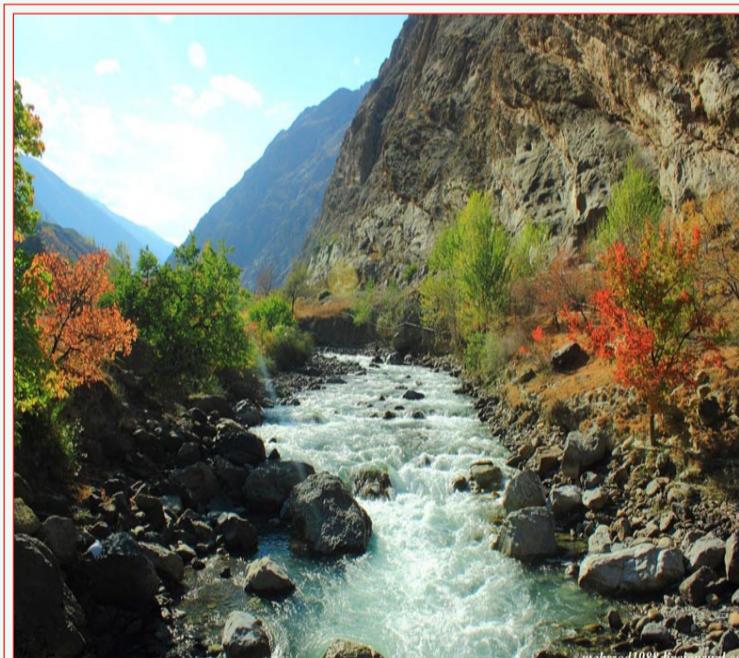
Аз Модари Ватан бар Сангарат салом,
Аз Сангари Ватан бар Модарат салом!

Таърихи мулки мо андарзнома аст,
Ҳар зарра хоки мо як марзнома аст.
Ҳар нахш як шаҳид, ҳар санг як мазор,
Ҳар насл як набард, ҳар дашт корзор.
Ҳафтод пушти мо дар марз шуд ҳалок,
Ӯ хок ҳӯрда буд, аммо надоҳ хок.
Ҳаргиз ба зиндагӣ сангари набоҳтем,
То сар набоҳтем, кишвар набоҳтем...

Аз Кишвари азим бар Сангарат салом,
Аз Сангари азим бар Кишварат салом.

Тифлони ин Ватан чун аввалин сухан,
Бо шир ҳӯрдаанда ин ҳикмати куҳан:
"То ман қалон шавам, то қаҳрамон шавам,
То бар диёри худ, ман посбон шавам!"
Як мулки нозанин андар паноҳи ту,
Як миллати азим узви сипоҳи ту.
Андар паноҳи ту ин ҳандаи лабаш,
Андар паноҳи ту тифлони мактабаш...

Бо Бовари бузург бар Боварат салом!
Аз Миллати бузург бар Сангарат салом!

2020-2021: ФАҶОЛИЯТИ
ДОНИШГОҲ ДАР РАҶАМҖО

ИНЬИКОСИ МАСЪАЛАҲОИ
РУШДИ ИҚТИСОДИЁТИ
КИШVAR ДАР ПАЁМ

МУШКИЛОТИ СИФАТИ
ТАҲСИЛОТИ ОЛИИ КАСБӢ
ДАР ТОҶИСТОН

МАТЕМАТИКИ
№ 1

ПАДАРАМ, ЭЙ ПАДАРИ
FAMХОРАМ...

МАСЪАЛАИ АРЗЁБИИ
СИФАТИ ТАҲСИЛОТ

ҲАРФИ
ДОНИШҖӮ

С. 12-13

С. 14

С. 10

С. 12-13

С. 8

ВОРУХ - ПОРАИ ҶУДОНАШАВАНДАИ ТОЦИКИСТОН!

Аскар ҲАКИМ
Ватан, шояд, моро маъзур дорӣ,
Ки даъвои фидокорӣ накардам.
Нагуфтам, баҳри ту дар корзоре,
Агар қурбон накардам сар,
на мардам.
Ман аз мардони даъео нестам ҳеч,
Агар ҳастам,
кағилам нест ҷуз ишқ.
Ба ҳар шоҳи дарахтат печ дар печ
Бупечам, ки далелам нест
ҷуз ишқ...
Агарчи сарсафедам, ҳайфу дардо,
Тавонам лек дар майдон ситетам.
Ба сулҳ оянд, кош, акнун, ки фардо
Пайи хокат камон бар каф нахезам.

XXXX

Назри ЯЗДОНӢ
Синаи Ворух, ки қалби
Тоҷикистон гаштааст,
Ҳамчунони қураи оҳангарӣ,
Синаи сузону ҷушон,
Бо камоли санъати одамгарӣ.
Аз фулзузи ранг рангу
Аз зуғоли гушаҳои Тоҷик истон
Мепазад пулоди
Ваҳдат
Мушти Ворух,
Нест мушти муштазурӣ,
Мушти тамкин аст
Мушти саҳту сангин аст.
Аз сари пурбод,
Мебарорад боди бодизодаро,
Медиҳад дарси адаб,
Дарси ҳикмати озодаро!!!

XXXX

Исмоил ЗАРИФӢ
Ба ҷуз ҳоки Ватан ганҷе надидӣ,
Ба сарҳад бо талоши дил расидӣ.
Чу сабза аз дили ғулбоги Механ,
Ба рӯи ҳоки сабзи худ дамидӣ.
Бикандӣ решав душман бя як бор,
Чу боди тунд бар ҳар сӯ вазидӣ.
Бубастӣ бо туғангатро ҳоҳӣ аъдо,
Шудӣ ашку зи ҷашми мо ҷакидӣ.
Ба ҳангоме ки ҷон додӣ ба армон,
Ба ҳасрат полаи хокат шамидӣ.
Чу фарзанди накӯному баиззат,
Ба ҳоки Механи худ орамидӣ.

XXXX

**Давлати РАҲМОНИЁН
ШАҲОДАТ**
Лаънат ба ҷаҳонхораев бар даъвояш,
Аз хӯрдани сар қаҷ нашавад симояш.
Оташбас агар нома шавад,
мӯҳр шавад,
Бо хуни шаҳид мекунанд имзояш.

XXXX

**Бузургмехри БАҲОДУР
ҶАНГ МАШАВ ДАР ИН ЗАМИН!**
Кишавари хубу ҳуштарин,
Аз ҳама мулк беҳтарин,
Қаъбаев масҷидам ҳамин,
Ҷанг машав, дар ин замин!
Қӯҳ - нишону нағи ман,
Ҳору ҳасаш беҳ аз чаман,
Ҳар вачабаш - Ватан, Ватан,
Ҷанг машав дар ин замин!

Ғунча - арӯси нозанин,
Сабза - ғилеми маҳмалин,
Нест ҷунин ҳоки маҳин,
Ҷанг машав дар ин замин!
Дар ин ҷаҳони дунпараст,
Сулҳ зи ҷанг ҳуштар аст,
Ҳок зи ҳуни ман тар аст,
Ҷанг машав дар ин замин!
Тоҷики ман сараш баланд,
Наёбад аз адӯ газанд,
Дуд диҳам каме сипанд:
Ҷанг машав дар ин замин!

XXXX

**Бузургмехри БАҲОДУР
АЗ КӢ ОМӮХТӢ ҚҮРҶОН, ҚИРҒИЗ?**
Тоҷиконро буда ҷӯпон қирғиз,
Аз назарҳо буда ҳинҳон, қирғиз.
Ҳурда аз сӯфра монону мавиз,
Карда пас туф ба намақдон, қирғиз.
Дидаат ҳеч надида паҳно,
Руста ҷун ҳори биёбон, қирғиз.
Уштури қаҷдуми худ ёд биёр,
Омадӣ аспасаворон қирғиз.
Юрта* қанда ба ту ман шудаст?
Ки диллат ҳост ҳиёбон, қирғиз.
Ҷашмат аз моли ҷаҳон сер нашуд?
Шикмат сер шуд аз нон, қирғиз?!
Сару савдои туро мон додем,
Гаштӣ имрӯз "саробон" қирғиз?
Каф ба Қурҷон бирасону баргӯ:
Аз кӣ омӯхтӣ Қурҷон, қирғиз?
Ҳайғи мулло ба ту, устод ба ту,
Нашудӣ ҳеч мусулмон, қирғиз.
Ту ба ҷевиву дадӣ машҳӯрӣ,
Накунӣ шукр ба ҷевон, ** қирғиз.
Ҷавҳари ваҳшигиёт нест нашуд?
Баъди ин панди фаровон, қирғиз?
То қи Ворух расӣ, кафшатро
Бикашу, пой тақон, ҳон, қирғиз!
То қи Тоҷик бигӯй, гардон
Даҳан аз оби Зарабон, қирғиз.
Ҳай занад мушт ба ҷашми тангат,
Мардуми хиттаи Ҳатлон, қирғиз.
Шеъри мон кора ба ту гар накунад,
Бар саррат санги Бадаҳон, қирғиз!

XXXX

**Бузургмехри БАҲОДУР
БИЁ, БА МАРЗ МЕРАВЕМ**
Биё, азизи ман, биё, биё,
ба марз меравем,
Ба ҳифзи мулки бебаҳо, биё,
ба марз меравем.
Биё, ба ҳам сипар шавем,
ба ҳифзи бому дар шавем,
Ватан кунем то дифо, биё,
ба марз меравем.
Биё, ману ту мо шавем,
ба қалбу дидо ҷо шавем,
Зи баҳри дағъи мочаро, биё,
ба марз меравем.
Биё зи қӯҳу аз дара,
расем ба марзи Исфара,
Кунем ҷашми хеш во, биё,
ба марз меравем.
Ба ҳифзи модари азиз,
ба ҳифзи ҳоҷари азиз,
Барои ҳастию бақо, биё,
ба марз меравем.
Ту дар манию ман ба ту,
сафар кунем рӯ ба рӯ,
Биё, азизи ман, биё, биё,
ба марз меравем.

XXXX

Рӯзҷои 28-29 апрели соли 2021 дар минтақаҳои
наэдисарҳадии Тоҷикистон ва Қирғизистон му-
ноқиши марзӣ сурат гирифт. Шоирони мо дар
ин бобат ҷанд шеъре эҷод карданд, ки баҳри
Шумо пешниҳод мекунем.

Фирдавси АЪЗАМ

Дуруд ҳамватанам
эй ҳамора шӯрангез
Ба эҳтироми Ватан-эҳтироми
худ бархез!
Бубин ки сояи наҳсу сиёҳи ҳамсоя
Кашида қад ба қучо,
туф ба ин фурумоя!
Қадам гузошта,
дар фикри зулму озор аст
Бароямон магар ин шӯмсоя
даркор аст?
Сипоҳи мӯру
малаҳ-сояҳои Чингизанд
Ки доми фитнаву тарҳи
нифоқ мерезанд
Набинамат ки сари
ифтиҳор ҳам бикунӣ
Ва бо ҳақорати худ,
бар Ватан ситам бикунӣ
Набинамат ки чу барги
ҳазон ба худ ларзӣ
Ту қӯҳи амниятӣ, посбони ин марзӣ
Бигӯяшон ки ман
аз пеши Рустам омадаам
Ки сарфарозаму бо бехи
муҳкам омадаам
Бигӯяшон ки ман
устурасози торихам
Ки тика-тика кунад ҷӯбу
санғро меҳам
Нишон бидеҳ ки Ватан
зодгоҳи номӯс аст
Шинонномаи миллат,
намоди қомус аст
Бигӯи маслакам ишқ аст,
хаста аз санғам
Агар ниёз шавад,
бо ғурур мечангам!
Бигӯяшон ки шумо насли
шӯми ҳуффошед
Ба рӯи шуълаи рахшанд
об мепошед!

Тавони андакат аммо
ба зӯри ман нарасад
Гурури соҳтаат
бар ғурури ман нарасад
Ичозаат надиҳам по
ба ҳонаам биниҳӣ
Ичозаат надиҳам ҳоки
ман ба бод диҳӣ
Нишон бидеҳ ки
ҳудованҷгори имонӣ
Нишон бидеҳ ки
нигаҳбони Тоҷикистонӣ!

XXXX

Абдуҷаббор СУРУШ
Наерӯзи расида
ҳамгами Ворух аст,
Яъне Сари Соли
мотами Ворух аст.
Ҳар лола, ки ин баҳор сар бардорад,
Олуда ба ҳун чӯ
парчами Ворух аст.
Ҷашми тари мугчаҳоят,
эй зардолу,
Ҳамгиряни ҷашми
пурнами Ворух аст.
Бар ҳоли Ватан
ситораҳо мегирянд,
Ашки фалак, оҳ,
шабнами Ворух аст.
Бас гиряву бас нолаву
бас бечигарӣ!
Сағанди ману мо
қасами Ворух аст.
Аз қотили худ қасоси ҳун мегирим,
Ҳар тоҷики зинда
Рустами Ворух аст!

XXXX

Исмоил ЗАРИФӢ
ЭЙ ТАНГЧАШМ
Ташнай, бар оби мо дӯзӣ назар,
эй тангчашм!
Ҷӯй ту аз наҳли боғи мо самар,
эй тангчашм!
Баъд аз ин аз юрта бадбуӣ худ
берун маё,
Мушти моро мөхӯрӣ бар фарқи сар,
эй тангчашм!
Воруҳи мо бо руҳи во
сӯи мо мебингараф,
Суд агар ҷӯй, ба ту орад зарар,
эй тангчашм!
Дидаатро кӯр созад
обу ҳоки Чоркӯҳ,
Заҳри қотил бар ту орад ин шаҷар,
эй тангчашм!
Оечӣ як пораи имони
халқи тоҷик аст,
Пои худ аз марзи мо берун бибар,
эй тангчашм!
Ту надонӣ қиммати
ҳамсоягиев дӯстӣ,
Дорӣ қалби сип-сиёҳи қинавар,
эй тангчашм!
Ту мабол аз гӯрамарғони
шахиди теги хеш,
Рустами мо мекунад, валлоҳ,
зафар, эй тангчашм!
Кӯчиё, ҷун мурғи
кӯҷӣ будай беошён,
Ин қадар боло марав, боло мапар,
эй тангчашм!
Миллати озодаи моро
ба ҷашими кам мабин,
Рӯзи майдон ҷумла бошад раҳсипар,
эй тангчашм!
Марзи мо - номуси мо бошад,
ба ҳифзи нангӯ ном,
Мо равонем бо раҳи ҷадду падар,
эй тангчашм!
Худ бигирий дар азои ҳештан,
некӯ шунав,
Бигзар аз ин орзу бесамар,
эй тангчашм!

XXXX

**Абдуਮалиқи АБДУҶАББОР
ҶОН МЕДИҲЕМУ ҲОКИ ВАТАНРО
НАМЕДИҲЕМ!!!**
Моем парваридаи домони ин Ватан,
Моем сарсупурдаи ин миллати қуҳан.
Фарзанди нозарвари ин қишинавар моя!
Ҷон аст ин диёр агар, пайкарем моя!
Моем, мо, ки домани ин марзи покро
Ҳарғиз намекунем
Аз ҷанги худ раҳо!
Ҷон медиҳему ҳоки
Ватанро намедиҳем,
Сар медиҳему
дашту даманро намедиҳем.
Бар дасти кас қалиди
дари ин биҳиштро -
Ин поксарзамини қуҳанро намедиҳем!
Рӯзе агар, Ҳудо накунад, лашкари аду
Бар мо ҳуҷум овараду қасди мо кунад,
Он рӯз хобӣ шаб
Бар мо ҳаром бод!
Он рӯз ҳуни душмани мо аз барои мо
Чун оби рӯдҳои қуҳистон ҳалол бод!
Он рӯз мо зи ҳишиғи тану ҷони поки ҳеш
Девор мекунем!
Аз мижжаҳои ҳеш
Сарҳор мекунем.
Он рӯз мо зи қӯдаки гаҷвора то ба пир
Ҷонро ба ҳифзи
Механи худ раҳнамун кунем.
Душманигар ҳазор бувад ё ки сад ҳазор
Бо азми бешикаст
Үро забун кунем,
Балки нағун кунем!!!

ИНЬИКОСИ МАСЪАЛАҲОИ РУШДИ ИҚТИСОДИЁТИ КИШВАР ДАР ПАЁМ

Парвиз ЛОИКОВ, номзади илмҳон педагогӣ, дотсент, мудири кафедрана педагогика

Паёми Асосогузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва ҳориҷии ҷумҳурӣ" аз паёмҳои қаблӣ ба кулӣ фарӯ намуда, дар он музafferиятиҳои 29-соли Истиқолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди муҳокима ва баррасӣ қарор дода шуданд.

Соли 2020 бинобар сабаби паҳншавии бемории сироятии коронавирус КОВИД - 19 барои сокинони сайёра ва мардуми шарифи Тоҷикистон хело мушкил буда, дар натиҷа он паст рафатани фаъолияти иқтиносии ҷишишаро ба назар мерасид.

Бо заҳмату талошҳои Асосогузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои пешгирии бемории сироятии коронавирус КОВИД - 19 тамоми ҷораҳои мушаххас андешидан шуда, барои табобати пурра ва саривақтии беморон 30 беморхона бо 7000 кат ва 5400 нафар кормандони тиббӣ сафарбар гардонида шудаанд. Ҳамзамон, дар 92 муассисаи тиббӣ 16 ҳазор кат омода карда шуда, барои ҳариди доруворӣ ва таҷҳизотҳои тиббӣ 1 миллиард 600 миллион сомонӣ аз буҷаи ҷумҳурӣ чудо карда шуд. Дар натиҷаи ҷораҳои тадбирандешӣ Пешвои муazzами миллат бемории сироятии коронавирус КОВИД - 19 қоҳиш ёфта, давра ба давра аз байн рафт.

Барои беҳтар намудани шароити иқтиносии аҳолӣ аз 1-уми сентябри соли 2020 нафақа, музди меҳнати кормандони ташкилоту муассисаҳои буҷетӣ ва стипендиҳо 15 фоиз, маоши кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқӯқ ва хизматчиёни ҳарбӣ 10 фоиз зиёд гардида, нафақаи гурӯҳи маъюбоне, ки ба нигоҳубин ниёз доранд, 50 фоиз зиёд карда шуд, ки ин имкони беҳтарии шароити зиндагии мардуми ҷишишаро ба назар барои беҳтар гардид.

Бо вуҷуди пандемияи самтҳои иҷтимоию иқтиносии ҷишишаро рушд намуда, Ҷумҳурии Тоҷикистон ба як қатор натиҷаҳои назаррас ноил гардид. Соли 2020-ум иқтиносидиёти ҷишишар 4,5 фоиз афзоиш ёфта, ҳаҷми маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ ба 82,5 миллиард сомонӣ баробар гардид. Ҳаҷми маҳсулоти саноатӣ 9,7 фоиз, қишоварӣ 8,8 ва гардиши савдои ҳориҷӣ 0,8 фоиз, аз ҷумла содирот дар ҳаҷми 19,8 фоиз заминай рушди иқтиносиди ҷишишар ба вуҷуд оварда, ба соҳаҳои гуногуни иқтиносидиёти миллӣ дар ҳаҷми умумии беш аз 5,4 миллиард сомонӣ сармояи ҳориҷӣ, аз ҷумла 1,3 миллиард сомонӣ сармояи мустақими ҳориҷӣ ҷалб карда шуд.

Дар ҳафт соли охир ҳаҷми умумии даромади буҷети давлатӣ аз 14,6 миллиард сомонии соли 2014 то 23,6 миллиард сомонӣ дар соли 2020 афзоиш ёфт, ки ин барои беҳтар шуда

ни сатҳи зиндагии аҳолии мамлакат заминаи хуб мегузорад.

Қайд намудан ба маврид аст, ки дар замони соҳибистиколии ҷишишар бо ташабbusҳои муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон шуморай коргоҳу корхонаҳои нави истеҳсоли рӯз то рӯз зиёд гардида истодаанд, ки ин ба болоравии иқтиносидиёти ҷишишар ба беҳтар гардидани сатҳи зиндагии мардум мегардад. Бо ин мақсад соли гузашта 300 коргоҳу корхонаи нави саноатӣ бо беш аз 6500 ҷойи корӣ, 157 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ ва биноҳои иловагӣ барои 63 ҳазор нафар ҳонанда, 108 муассисаи тиббӣ ва ба масоҳати беш аз 1,2 миллион метрии мурабба манзили истиқоматӣ соҳта ба истифода дода шудаанд, ки ин имконият медиҳад, ки 193 ҳазор ҷойи нави кори доимӣ ва мавсими ташкил карда шавад ва шуморай бо ҷойи кор таъмин намудани шаҳрвандон коҳиш ёбад.

Қобили ҷиҳозӣ аст, ки дар даврони соҳибистиколии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ташабbusҳои Асосогузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон шуморай иншоотҳо бо суръат зиёд гардидаанд, ки симои ҷишишар боз ҳам зебову дилрабо гардида, шавӯқу рағабати саъёҳони ҳориҷиро ба ҳудҷал менамояд ва барои боло бурдани обӯр ва нуғузи ҷумҳурӣ дар арсаи байналмилалӣ имконият медиҳад. Ҳамзусан, дар соли 2020 ба истиқболи ҷашни 30-солагии истиқтол дар саросари ҷишишар 18300 иншооти истеҳсолӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангии ба нақша гирифта шуда, соҳта ва ба истифода дода шудаанд, ки бештарон онҳо иншооти соҳаҳои маориф, тандурустӣ ва варзиш мебошанд, ки дар ин доираи шуморай ҷойҳои кори зиёд ва шароити иқтиносиди ҷишишар ба назар мегардад.

Қобили қайд аст, ки дар даврони соҳибистиколии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи саноати комилан тағиیر ёфта, таваҷҷӯҳи асосӣ ба тақвияти истеҳсолоти ваддири ҷиҳозӣ ба ҳадаҳои маҳсулоти тайёр бо ҳорои ворид намудани технологияҳои нав, истифодаи ҳарҷи бештари манбаҳои ашёи ҳоми маҳалӣ, коркарди пурра он ва истифодаи васеи заҳираҳои меҳнатӣ карда шуда, дар натиҷа дар панҷ соли охир дар доҳили ҷишишар ба маблаги умуми беш аз 44 миллиард сомонӣ маҳсулоти ивазқунандай воридот истеҳсол карда шудааст, ки боиси хеле қоҳиш ёфтани вобастагии бозори истеъмолӣ ва маҳсулоти воридоти мегардад.

Бо мақсади тадриҷан зиёд кардан ҳаҷми маҳсулоти саноатии рақбатнок саноатикунонии босуръати ҷишишар ҳадафи ҷорӯрои ҷишишар эълон карда шудааст ва бо ин мақсад дар вазоратҳои саноат ва технологияҳои нав, тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоӣ аҳолӣ ва Кумитаи сармояи ҳуқӯқӣ ва идораи амволи давлатӣ супоришдода шуд, ки бо мақсади таъмин намудани рушди саноати дорусозӣ ва омода кардани мутахassisони дори малакаи баланди истифодаи технологияҳои мусоиди дорусозӣ тадbirҳои фаврӣ ва мушаххас андешанд. Ин тадбирандешҳои саривақти ба беҳбудии иқтиносидиёти ҷишишар ва мардуми ҷишишар имкониятҳои хубро фароҳам

меорад.

Зикр намудан ба маврид аст, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои заҳираҳои бойи маъданиви ғайримаъданӣ, аз қабилий металҳои сиёҳ, ранга, қиматбаҳо, сангҳои худҷило ва ороишӣ, аништ ва монанди инҳо мебошад, ки дар сурати коркарди саривактии онҳо ба болоравии иқтиносидиёти ҷишишар заманаи мегузорад. Айни замон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон беш аз 600 кон ва 800 зуҳурот қашф ва омӯҳта шудааст, ки дорои зиёда аз 60 навъи ашёи ҳоми маъданиви ғайримаъданӣ мебошад. Ҳоло 27 фоизи заҳираҳои зикршуда истиҳроҷ ва коркард шуда истодааст,

ки чунин ҳолат барои расидан ба ҳадафи ҷорӯрои стратегии ҷумҳурӣ қонеъқунанда нест. Вобаста ба ин, Саридораи геология лозим меояд, ки корҳоро дар самти омӯзиши геологӣ, гузаштан ба стандартҳои байналмилалии ҳисоби заҳираҳо, истифода, азnavbārkarorquyin ва ҳифзи заҳираҳои ашёи минералӣ, инчунин, назорати равандҳои хатарноки геологӣ ва мониторинги обҳои зеризамини тақвият бахшанд. Бо ин мақсад барои рушди саноати маъдан ва дигар соҳаҳои коркард ба Саридораи геология якҷо бо вазорату идораҳо супориш дода шуд, ки дар асоси ҳаҷлили заҳираҳо ва дараҷаи омӯзиши геологии онҳо лиҳаҳои Барномаи давлатии рушди соҳаҳои геологияро барои солҳои 2021-2030 ба Ҳукумати ҷишишар пешниҳод намоянд.

Нақши корхонаҳои саноатӣ дар болоравии иқтиносидиёти ҷишишар хело муҳим мебошад. Дар соли 1991 дар ҷишишар ҳамагӣ 358 корхонаи саноатӣ ба қайд гирифта шуда буд, дар соли 2020 бошад, 300 корхонау коргоҳи нави саноатӣ бо зиёда аз 6500 ҷойи корӣ соҳта, ба истифода дода шудаанд, ки ин кори саҳлу осон нест. Дар натиҷа, соли гузашта шуморай корхонаҳои саноатӣ ба 2274 расида, тадбиқи ҳадафҳои муайянгардида дар ҳафт соли оянда ба зиёда аз 3500 расонида мешавад, яъне беш аз 54 фоиз афзоиш мейёбад. Вобаста ба ин роҳбарони Вазорати саноат ва технологияҳои нав, дигар вазорату идораҳо, вилояҳо ва шаҳру ноҳияҳо вазифадор карда шудаанд, ки бо мақсади тадбиқи бемайлони саноатикунонии босуръати ҷишишар мушкилоти ҷойдоштаи соҳаро давра ба давра ҳаллу фасл намоянд.

Дар сурати соҳта ва ба истифода додани корхонаҳои бузурги саноатӣ, сари вақт қашф гардидаанд, ки онҳо ба омода кардани конҳои ҳуҷру бузург ва зиёд гардидаанд, ки ин кори саҳлу осон нест. Дар натиҷа, соли гузашта шуморай корхонаҳои саноатӣ ба 2274 расида, тадбиқи ҳадафҳои муайянгардида дар ҳафт соли оянда ба зиёда аз 3500 расонида мешавад, яъне беш аз 54 фоиз афзоиш мейёбад. Вобаста ба ин роҳбарони Вазорати саноат ва технологияҳои нав, дигар вазорату идораҳо, вилояҳо ва шаҳру ноҳияҳо вазифадор карда шудаанд, ки бо мақсади тадбиқи бемайлони саноатикунонии босуръати ҷишишар мушкилоти ҷойдоштаи соҳаро давра ба давра ҳаллу фасл намоянд.

Дар ҳафт соли охир ҳаҷми умумии даромади буҷети давлатӣ аз 14,6 миллиард сомонии соли 2014 то 23,6 миллиард сомонӣ дар соли 2020 афзоиш ёфт, ки ин барои беҳтар

ЭМОМАЛӢ РАҲМОН ВА ВАҲДАТИ МИЛЛӢ

Ваҳдат на танҳо як калимаи хушҳангӯ пурмаъно, балки вожаест, ки дар он арзишмандтарин ҷавҳари миллати тоҷик ва ҳастии он нуҳуфта аст.

Ваҳдат. Вақте ин вожаро ба забон меорем, беихтиёර дар пеши ҷашмани симои абармарди шуҷоъу дар олами сиёsat, Асосогузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон намудор мешавад.

Мо, хурду қалон шоҳиди нооромиҳое будем, ки миллати тоҷикро ба парокандагиву нестӣ мебурд. Шоҳиди он будем, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон азизу меҳрубони мо чун модари зору ҳайрон миёни ҷанги бародаронаи ҳамхуну ҳаммиллат монда буд. Бархе аз ашҳосе, ки ҳоки муқаддаси ин диёр онҳоро парварда ва обу нони ин сарзamin онҳоро ба воя расонида буд, аз курдилӣ, ҷоҳилӣ душмани ҳалқу ватани ҳеш гаштанд. Шоҳиди он лаҳзаҳое будем, ки чӣ ҷуна ҷанги бародаркӯш сарсониву саргардӣ, гурӯsnagivu беморӣ, ғарibiу ҳории зиёдэ ба сари мardumi тоҷik ovard. Нолаи ҷонсӯзи падару модарони фарзандгумкарда, ашҳои талҳи тифлони ятимгашта, гиризори пирони барҷомонда фазои ватанро фаро гирифта буд. Ватан чун бемори заҳмхӯрда буд, ки ба табиби ҳозиқи ниёз дошт. Барои марҳам намудан ва ба ҳам овардани ин решави амиқу дардноки миллати тоҷик донишманди тадбирандеш, боҳуш ва часоратманде лозим буд, ки решави асосии бемориро аз набзи ватан дарёбад.

Худованд оҳи мardumi ғaribу roxgumkarدا moro shunid. Raҳmati hudo, darmonbaҳshi dardii millatu vatanro ba sӯi mo ravona karad. Niҳoxt oftobi baxti millati toҷik, abrҳo tiраву siёxi kinavu adovatro bo nuroҳo chonbaҳshash pora kardu tulӯy namud. In oftob, in nurbakhshi xona ni toru motamzada toҷik, in tabibi ҳoziqi darmonbaҳshi dardii millatu vatan, farzandi arzanda Toҷikiстон, Қaҳramoni millat Emomalӣ Raҳmon буд, kи қадами часорат ба mайдoni mardoni ҳiҳod. Dar jaк muddati kutoҳ bo lutfi Hudo, ba taloushi zaҳmati in mardi neku notakror sulҳu sозгорӣ miёni toҷikon barobar garidid. In vaҳdati jaғonai sol to sol chun chavoni nerumandе mustaҳkamu boқuvat garidaast. Vatan azizu mo-Toҷikiстон imrӯz zebi sokinonи in duнést. Қariб az tamomи gӯshavu kanori ҷaҳon bario istiroҳat va tamoshonin i sarzaminin biҳiшtoso meояnd. Ҳamaи in obodkorӣ, peshraviҳo samaraи sulҳu vaҳdатi waқdumohi созандavu tashabbuskorihox Peshvoi millat muҳtaram Emomalӣ Raҳmon va jaқiliy mardumi toҷik ast.

Шуқона аз он мекунем, ки сарвари оқиули дурандеш ва бедордилу соҳибмâriфат, соҳибхираду ҳeштаншинос даром. Зинда гардонидани rӯҳi оlimonу donishmandoni гузашта, яъне ёдоварӣ ва бори digar muarriifi kar dani onҳo dar olam, az nav eҳe гарdonidani ҳunar va farhangi boю қadimai mardumi kӯҳanbunédi toҷik in shahsияti buzurgro boz ҳam ba dili tamomi toҷikonу toҷikiстониёni nazdktaru maҳbubtar megardonad.

Пешвои муazzami mo ҷavononro oyndasozи давлату millat arzébi namudand. Boяд дар tâъlimu tarbijati насли navras diққati ҷiddi doda, saҳmi arzanda гузorem, то shogirdon az asolati millии ҳesh xabar dor boшand. Ҳar laҳza шуқrona az on meku nem, kи tincivu oromӣ dar ҷiшишari azizamон ҳukmfarmoni ast. Tamomi tabiati gul-gulshuкуfonu vatan ba chisumu ҷoni kac roxat mebashad.

*Айниддин ХОЛИҚЗОДА,
муовини ректор оид ба таълим
Анвар ШАРИПОВ, сардори
Раёсати таълим*

Соҳаи маориф дар маркази таваҷҷӯҳи роҳбарияти олии кишвар қарор дошта, давлату ҳукумат барои хуб шудани сифати таълим дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ аз имкониятҳои гунонгун ҳамаҷониба истифода мебаранд.

Дар шароити муносибати бозорӣ баланд бардоштани сифати таҳсил дар мактабҳои олии ҷумҳурий новобаста аз шакли моликияти онҳо бояд ҳамчун яке аз омилҳои ҳалкунанда дар рушди онҳо баррасӣ гарданд. Бо вучуди ин, дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ дар рафти кори таълим методҳо, принсипҳо ва роҳҳои кӯҳна ва камасар дар баланд бардоштани сифати таҳсилот мавҷуд аст, ки дар охир ба рушди онҳо ба пеш ва даромад ба фазои таҳсилоти ҷаҳонӣ монеагӣ менамоянд. Аз ин рӯ, комёбиҳои вобаста ба сифати таҳсилот, азвансозии фаръолияти анъанавии таълимӣ - тарбиявӣ, илмӣ - таҳқиқотии муассисаҳои таҳсилоти олий ва мукаммалгардонии системи менементми сифати байни муассисаҳои таҳсилоти олиро талаб мена-мояд. Зарурияти моҳияттан баланд бардоштани сифат ва иҷроиши низоми таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, методологияҳо, технологияҳо ва ташкили таълими донишҷӯён дар муассисаҳои таҳсилоти олий, дараҷаи сифатнокӣ ва донишҳои инноватсионии бадастоварда рӯз то рӯз аён мегардад.

Асосгузори сулху ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президэнти Ҷумҳории Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба рушди соҳаи маориф ва татбиқи барномаҳои ислоҳоти соҳаи маориф таваҷҷуҳӣ махсус зоҳир намуда, қайд мекунад, ки "...дар ин раванд як нуктаро дар назар бояд дошт: дар ҷаҳони муносир қишваре ба дастовардҳои бузург ноил мегардад, ки ба баланд шудани сатҳи маърифат дар ҷомеа таваҷҷуҳӣ хосса зоҳир карда, техникуму технологияни навро ба таври васеъ дар амал ҷорӣ менамояд...".

Дар шароити мусир таъминоти илм, истеҳсолот, мақомоти идора бо кадрҳои баландихтисос яке аз вазифаҳои муҳимтарини маориф мебошад, зеро иқтидори зеҳнӣ ба омили муайянкунандай рушди чомеа мубадал ме-гардад.

Дар самти мазкур таҷрибаҳои байналмилалӣ, навбати аввал дар кишварҳои рӯ ба тараққӣ нишон медидҳад, ки манбаи асосии рушди бо-суръати иҷтимоию иқтисодии кишвар таҳсилоти миллат аст. Сармоя-гузорӣ ба иқтисодиёте, ки аҳолии он дорои сатҳи пасти таҳсилот ё таҳсилоти ба талаботи замон ҷавобгӯ на-буда мебошад, танҳо ба бунёди ис-теҳсолоти аз ҷиҳати технologӣ кам-самару қафомонда, қафомонии ҳарҷи бештари кишвар аз тамоюло-ти ҷаҳонии рушди иқтисодиёти ба-донаш асосёфта мусоидат карда метавонаду ҳалос.

Соҳаи маориф ва илм дар тарбияи кувваи кории соҳибиҳитисос ва ташаккули иқтидори кишвар нақши калидӣ мебозад. Нақши муҳимми маориф дар рушди иҷтимоию иқтисодии кишвар дарки онро муайян месозад, ки ояндаи кишвар аз он вобаста аст ва низоми миллии маориф ба қадом андоза барои бунёди иқтидори зеҳнӣ ҳамчун асоси рушди қобилияти аксарияти шаҳрвандон ва таъмини осоиштагии сиёҳдор аст.

Хамзамон, зимни баромадҳои худ Асосгузори сулҳо ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон доимо таъқид менамоянд, ки "...вақте, ки сухан дар бораи таъминии ҳифзи иҷтимоии мардум, рушди соҳаҳои маорифу тандурустӣ, тавсееа ёфтани шабакаи технологияҳои иттилоотӣ, таблиғи тарзи ҳаёти солим, таҳсили ҷавонон ва ба воя расонидани мутахассисони ба талаботи замон ҷавобгу меравад, барои онҳо, пеш аз ҳама, муҳайе-

МУШКИЛОТИ СИФАТИ ТАҲСИЛОТИ ОЛИИ КАСБӢ ДАР ТОҶИКИСТОН

кардани шароити мусоид хеле муҳим аст".

Дар Паёми Президенти Чумхурии Тоҷикистон, Пешвои миллат муҳтаррам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон аз 26.01.2021 қайд карда шуд, ки умуман, аз соли 1991 то ба имрӯз дар мамлакат 3020 иншооти соҳаи маориф бо зиёда аз 1 миллиону 300 ҳазор чойи нишаст соҳта, ба истифода супорида шудааст. Ҳамзамон, ҳароҷот дар давраи истиқлолият ба соҳаи маориф ҳар сол афзуза, дар соҳтори молиявии низоми маориф тағйироти куллӣ ба миён омад. Мувофиқи маълумоти Агентии омори наазди Президенти Чумхурии Тоҷикистон, ҳароҷоти соҳаи маориф дар соли 2020 4,7 млрд. сомониро ташкил дод, ки ин ба 5,4 фоизи ММД баробар аст. Ин нишондод дар соли 2019 ба 4,4 млрд. сомонӣ баробар буд. Умуман, ҳароҷоти соҳаи маориф аз хисоби бучети дав-

-дастгирй наёфтани ҳалли масъа
лаҳои дар соҳаи маориф ҷойдошта а
тарафи бахши хуссой:

-омода набуданы қисми ахли маориф ба қабули навовариҳо, хоҳиш на доштган барои тағйир додани зинда гии одатшуда ва усули фаъолият;

-довталаобон касбашонро мустақи-
лона интихоб намекунанд ё ба таври
сатхӣ интихоб мекунанд:

-кисме аз омӯзгорон фанҳои таълимиро гайритахассус дарс медиҳанд;

-дар гуруҳҳои таълимӣ дар бисер маврид шумораи хонандагону донишчӯён аз меъёри зиёданд (ба чойи 16-17 нафар 30-38 нафар);

-нумукаммалии нақша ва барномаҳои таълимӣ;

-мүншүйгөңдөрдөн таңбадағы
физиолог-психологиялық донишшүйөн ба-
касбы интихобардашуда;

-дастарсии маҳдуди донишҷуен ба
манбаъҳои илмӣ;

-аз чониби воситаҳои ахбори умумист ва ё начандон дуруст инъикосӣ дода шудани ҷараёнҳои навсозӣ дар соҳаи маориф ва дар натиҷаи ин ислоҳоти соҳаи маорифро дастгирӣ накардани қисми ҷомеа бинобар пурра нафаҳмидани вазифаю моҳияти он бағираҳо.

Сабаби сатху сифати пасти таҳси
лоти олии касбӣ, аз як тараф, маҳду
дияти заминай моддию техникий ва кам
будиҳои зикршуда бошад, аз тарафи
дигар, маълумоти коғӣ надоштани
чавонон дар бораи имкониятҳои зуд
соҳиби касб шудан мебошад. Хатмку
нандагони мактабҳо пурра дарк наме
кунанд, ки дар шароити имрӯзai иҷти
моию иқтисодӣ соҳиби касб шудан кам
фолати фаъолияти бомуваффақияти
мехнатии онҳо хоҳад буд.

Бозори имрӯзай меҳнат қисми зиёди хатмунандагони мактабҳои олиро аз рӯйи ихтинос ва дараҷаи таҳассусии қасб кардаашон бо ҷойҳои корӣ таъмин карда наметавонад. Дар нағтича таҳсилоти олий дар кишвар бекурбандид, ҳарочоти буҳуда ба таҳсилоти зиёд мегардад.

Шароити имрӯзай рушди иқтисодиёти ба дониш асосёфтаи маориф яке аз омилҳои муваффақияти иқтидори давлат мегардад. Рушди чомеа, таъмини амнияти ҷамъият ва давлат, сифати зиндагии мардум расидан ба сатҳи ҷаҳонии иқтисодӣ ёт, азхудкуни имкониятҳои наవи технологӣ ва умуман рушди иҷтимоӣ мустақиман аз сатҳи маориф, ташкили ҷараёни мураттабу хушсифати таълиму тарбияи талабагону донишшӯйён, аз сатҳи саводнокии милла обеистааст.

Дар самти мазкур қабул намудан "Стратегияи миллии рушди маориф барои солҳои 2012-2020" ва дигар барномаҳои давлатии барои рушди маориф қабулшуда, воридшавии Чумхурии Тоҷикистон ба ҷомеаи ҷаҳонӣ

ба имзо расонидани созишномаю са-
надҳои байналмилалӣ, ҳамгироӣ ба
низоми ҷаҳонии маориф, мубодилаи
донишшӯён ва қадрҳои илмӣ, эътиро-
фи дипломҳо ва дигар вазифаҳои зиё-
ди марбут ба тайёрии қадрҳо ва таҳқи-
қотҳои илмӣ ба ҳамкории васеи байн-
алмилалӣ роҳ қушод ва ин ҳамкориҳо
ҳамаҷониба вусъат ёфта истодааст.
Дар доираи созишномаҳои дар Ҷумху-
рии Тоҷикистон амалкунандай соҳаи
маориф ҳар сол ба шаҳрвандони Тоҷи-
кистон барои идомаи таҳсил дар
мактабҳои олии кишварҳои ИДМ (Фе-
дератсия Россия, Белоруссия, Қазо-
кистон, Қирғизистон ва ғайра) квотаҳо
чудо карда мешаванд, ки шумораи
онҳо сол то сол меафзояд.

Аз тарафи дигар, сатхү сифати мутахассисони до-
рои унвони илмидошта ба талаботи зарурӣ ҷавобгӯ нест, яъне номзади илм ҳаст, аммо худи илм не. Илова бар ин, аҳли зиёе, ки дур аз пойтаҳт зин-
дагӣ мекунанд, маоши нокофӣ, набу-
дани шароити мувофиқ барои анҷоми таҳқиқотро аз мушкилоти аслии кору рӯзгори худ унвон мекунанд. Инчунин, аксари мутахассисони як соҳа аз са-
баби норасони чойи корӣ аз рӯйи сам-
ти таҳассус ба соҳаҳои дигари фаъо-
лият мегузаранд.

Чаҳонишавӣ бо худ ҳам натиҷаҳои мусбию фароҳам овардани имкониятҳои нав барои рушди кишварҳо ва ҳам ҳавфҳоеро меорад, ки ба онҳо ҳавфи қафомонии босуръати иқтисодӣёт ва барои кишварҳои нисбатан тараққикарда ба манбаи ашёи хом табдил ёфтани кишварҳо, ба ҳориҷа рафтани мутахассисону олимон ва ғайра дохил мешаванд. Сатҳи баланди таваллуд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси афзоиши рӯзафзунӣ шумораи аҳолии синну соли таҳсил мегардад. Ин чунин маъно дорад, ки ҳатто барои нигоҳ доштани ҳолати имрӯзани соҳаи маориф ҳаҷами бештари заҳираҳо лозим аст. Дар шароити маҳдудиятҳои саҳти буҷетӣ кишвар бояд роҳҳои на танҳо нигоҳ доштан, инчунин инкишиф додани соҳаи маорифро дарёбад.

Аксари муассисаҳои таҳсилоти олии қасбӣ омилҳои табиии инкишоф надоранд, талаб нашудани хатмкунандагон боиси пастравии эътибори таҳсилоти қасбӣ мегардад. Мутахасисони хуб маҷбуранд кишварро тарқ карда дар ҳориҷа кор ҷӯянд ва давлат бо ин тарик иқтисодиёти дигар кишварҳоро маблағузорӣ мекунад. Ҳамин тарик, нақш ва масъулияти маориф барои рушди глобалии иҷтимоию иқтисодӣ, ислоҳоти иқтисодӣ, ташаккули низоми одилонаи ҷамъиятӣ ва муваффақияти миллии давлат бояд афзун гардад.

GLOBAL TERRORISM

It should be noted that terrorism is generally defined as using indiscriminate violence to incite fear or terror in the heart of people in order to achieve religious, financial, ideological or political goals. In recent years, terrorism has spread its tentacles globally and is the favorite method of fanatics to gain what they desire. Terrorism is a major problem all over the world at the moment. It affects a country's economy. Terrorists were made in the name of religion. But the wrong leaders teach wrong things and innocent people fall prey to this essay on global terrorism.

The world has changed significantly since the September 11 attacks. Security has become an all-encompassing concern. People nowadays plan their vacations according to the factor such as whether the destination is safe or not, which possess the least danger. Thus, after terrorist strikes took place people no longer feel safe in their own countries.

As we know about the attack on Twin Tower on September 11 in the USA in which militants associated with the Islamic extremist group al-Qaida hijacked four airplanes and carried out suicide attacks against targets in the United States. Among four planes hijacked, two of the planes were flown into the twin towers of the World Trade Centre in New York City, a third plane hit the Pentagon Washington D.C., while the fourth plane crashed in a field in Shanks and Pennsylvania. These attacks eventually led to attack in Afghanistan by the USA to demolish Mullah Omar's regime which is called War on Terror.

After the September 11, 2001 attacks, an international military initiative was launched by the United States. This initiative was called the War on Terror. According to President Bush, this war was targeted at the radical network of terrorists as well as to the governments who supported them and allied troops were deployed in Iraq and Afghanistan, both believed to be home to terrorist cells and leaders. Lastly, President Barack

Obama's administration formally called an end to the War and announced the withdrawal of American troops from Afghanistan. Osama bin Laden had allegedly been killed by US Navy SEALs and Al-Qaeda wasn't considered the threat it once used to be.

However, 2014 saw the emergence of ISIS or ISIL. The jihadist organization was dubbed a terrorist group by the UN. This led to the formation of a new operation called Operation Inherent Resolve that would target terror in South Asia and the Middle East.

The word terrorism indicates that extremists who use terror tactics use to develop fear in the hearts of people everywhere. They succeed in it because they target civilians in places where they would ideally be safe such as schools, malls, shopping thoroughfares, pubs, nightclubs, churches, and mosques.

Also, the shock value of these tactics is much higher. Terrorism is a strategy that various organizations use to achieve their aims by targeting innocent people. Terrorist attacks affect public morale and generate an atmosphere of fear. These attacks create divides between people from different regions, ethnicities, and religions. Instead of coming together to fight this threat, people are suspicious of each other and close themselves up.

Conclusion

In conclusion I would like to mention that terrorism is very much a reality of modern times. The mere threat of a terrorist attack is enough to generate panic and fear among the general populace. We cannot deny the fact that global terrorism has affected policy decisions to a great extent. The internet has given terrorist organizations a global platform to spread their agenda and recruit more people. However, it may be time for a more militaristic solution to the problem of global terrorism.

Shafsat GHOZIEVA, senior teacher of the chair of linguistic and comparative typology

ИСТИҚЛОЛИЯТ ВА ФАРҲАНГИ МИЛЛӢ

Дар тӯли солҳои соҳибистиклопӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи фарҳангкорҳо зиёд ва судманд анҷом дода шудаанд. Ин иқом, пеш аз ҳама, бо ташаббуси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти маҳаллӣ ва ашҳоси ватандусту фарҳангпарвар ба сомон расидаанд. Дар ин муддат 14 санади меъёрии ҳӯкӯқӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҳифзи ёдгориҳои таърихи фарҳангӣ қабул гардид, ки ҳар яке аз онҳо ба рушди пахлуҳои гуногуни ҳаётӣ фарҳангӣ дар кишвар такон бахшиданд.

Дар робита ба ин мавзӯй моявзеи гирифтем ба таври иҷмомӣ ва феҳраствор донир ба корҳои неки анҷомёфта изҳори назар намоем.

1. Таъчили бузургдошти воқеаҳои муҳимми таърихӣ-фарҳангӣ аз қабили 1100-солагии давлати Сомониён (1999), 680 ва 700-солагии Мир Сайдӣ Алии Ҳамадонӣ (1995 ва 2015), 675-солагии Камоли Ҳуҷандӣ (1996), 2700-солагии китоби Авесто (2001), 2500-солагии Истаравшан (2002), 1000-солагии Носири Ҳусрави Қубодиёнӣ (2004), 1125-солагии Абӯалий ибни Сино (2005), "Соли тамаддуни ориёӣ" (2006), 2700-солагии Кӯлоб (2006), 800-солагии Муҳаммад Ҷалолиддини Балҳӣ (2007), 1150-солагии Абӯабдуллоҳ Рӯдакӣ (2008). 950-солагии Имом Ғазолӣ (2008), 100-солагии Бобоҷон Гафуров (2009), 1310-солагии Имоми Аъзам-Абӯҳанифа (2009), 3000-солагии Ҳисор (2009), 110-солагии Саидали Вализода (2010), 100-солагии Мирзо Турсунзода (2011), 130-солагии Ҳочӣ Ҳусейни Ҳатлонӣ (2012), 100-солагии Зиёдулло Шаҳидӣ (2014), 600-солагии

Нуриддин Абдураҳмони Ҷомӣ (2014), 150-солагии Нақъбон Ҕурагли Аҳорӣ (2015), 1150-солагии Абӯбакр Закариёӣ Розӣ (2016), 100-солагии Ғофир Валаматзода (2016) ва гайра дар сатҳи байналмилалию ҷумҳури.

Дар робита ба ин бояд гуфт, ки на ҳамаи ин ҷорабинҳои муҳимми фарҳангӣ, аз ҷумла таҷчили 1100-солагии давлати Сомониён, "Соли тамаддуни ориёӣ", 2700-солагии Кӯлоб аз ҷониби ҳасудони миллати тоҷик, соҳиби фарҳанггу тамаддуни қадиму воло будани тоҷикон хуш пазирафта нашуд. Ин иқомҳои ватандустонаи миллатҳоҳона тақони ҷиддие буданд дар ҳудшинисию таҳқими ҳувияти миллӣ ва ободонии саросари Тоҷикистон.

2. Таъсиси ниҳодҳои муҳимми илмӣ, таълимӣ ва фарҳангӣ, аз қабили Консерваторияи миллати Тоҷикистон, Донишкадаи давлатии санъати тасвирӣ ва дизайн, Пажӯҳишҳои илмӣ-таҳқиқотии фарҳанг, Коллечи хореографӣ, Театри драмавӣ-музықии Данғара, Театри драмавӣ-музықии ба номи Ҷӯҳарӣ Ҳоҷиев дар ноҳияи Ашт, Академияи мақоми Тоҷикистон, ҷандин дастаҳои ҳунари, китобхонаҳо, осорхонаҳо ва гайра.

Бояд гуфт, ки тибқи нақшашаи "Барномаи давлатии ҳифзи мероси таърихи фарҳангӣ" барои солҳои 2012-2020" дар ду марҳила корҳои тармиму барқароркуни 25 ҷалъа, 7 мақбара, 5 мадраса. 3 масҷиди таърихи, 3 маъбади қабл аз исломӣ дар мадди назар аст.

Гулнигор НАЗАРОВА, асистенти кафедраи фалсафа

THE ROLE OF YOUTH IN OUR SOCIETY

developed without branch of education and experienced experts.

Fortunately we are happy that there are a great number of well-educated youth who the leader of country relies upon them.

It should be mentioned that the founder of Peace and national Unity-leader of nation, President of the Republic of

Tajikistan, we want from the leader of Tajikistan to provide collected condition to them.

Actually youth is probably the best time of young life, because being young means romance, love, new discoveries and so on but it also the most difficult time because you have to make some very important decisions, which will influence all your future life. Youth are power of creator and founder of our country try to hoist the flag of our country in the world arena.

It is necessary to notice that youth have to act well and support a way of healthy life. "As the leader of nation Mr. Emomali Rahmon usually notices: "Youth are the power of creator and founder", "Youth are the future of nationality".

And such phrases are our slogan. Of course youth will always be worthy these names on that time when before all they satisfied from self knowledge and notional self consciousness and respect them.

In our beautiful and charming country every the 23-rd of May is marked as the day of youth.

The leader of our country dear Emomali Rahmon every year tries to have a talk with active youth to encourage them and always lectures them on morals like a father.

We have to respect our last generation lectures and admonitions.

If all youth lean upon to our forefathers anybody can scatter us.

A clever youth can be instructive to others with his model behavior.

Our President always expresses that youth must be well educated and should know two or more foreign languages and modern technology as well.

By the way, our president tries to provide all kind of opportunity for youth and he always supports them indeed. So actually we have all chances in our country to improve our knowledge and gain our experiences well. We have got quota of President, Internet in all corners of our country, many libraries, electronic libraries which are full of various books. There are all kind of Universities, and other educational centers in Tajikistan where we can enter and continue our education and get invaluable professions.

Particularly the fate of our country is in youth hand and they must bear responsibility and can share for developing our native land. As all know there are no any countries which can be

Tajikistan Emomali Rahmon has declared 2017 "year of youth".

2017 was announced the year of youth in Tajikistan. Announcing current year as the year of youth during the annual Address Head of the State of Republic is a big support for youth of the country in order to improve their knowledge in all spheres, improve their activities in daily life of present society.

The youth have to provide active participation in the country socio-political, economic and cultural life solve their social problems and protect their right for effective realization of the relevant state program on youth policy, increase state care for young generation and appraise their contributions science, education, economy, culture, state administration and other fields.

Nowadays students of higher educational Institutions are trying in this direction purposeful to complete the initiative of the leader of nation Emomali rahmon. For example in last century the youth had not such chances and opportunities that have been available with the support Government of the Republic of Tajikistan.

In this regard we can remind from the establishment of the magnificent building, the "kulob State University named Abuabdulloh Rudaki" it is the in the region . It has all conditions, including electronic reading room that was connected to high speed internet, free short training courses on learning foreign languages, such as Chinese, Russian, English and others.

Emomali Rahmon called on local youth to participate more actively in social and political affairs and development of new innovative projects.

"We reportedly called on youth not to join terrorist and extremist organization and pay more attention to the study of sciences and their spiritual and physical development".

Address by the Founder of peace and Nationality Unity-leader of Nation, President of the Republic of Tajikistan Emomali Rahmon majlis oli, December 22.2016.

At the conclusion I should like to thank god that we live in clear sky of Tajikistan and we have freedom, independence and I am sure that the future of our country is bright.

Saidova Nilufar, senior teacher of the chair of linguistic and comparative typology

2020-2021: ФАЛЬОИЯТИ ДОНИШГОХ ДАР РАҚАМХО

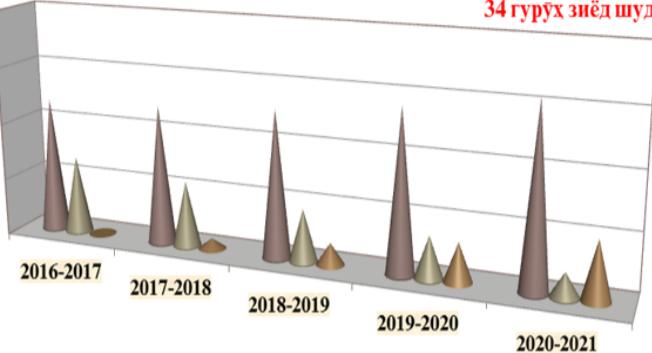
ДОНИШЧҮҮНИ ТИБКИ КВОТАИ ПРЕЗИДЕНТИ ТАХСИЛКУНАНДА ДАР ТАЪЛИМИ РЎЗОНА:

р/т	Факултахо	Чинс		Чамъ
		духтар	писар	
1.	Филологияиточик ва журналистика	23	9	32
2.	Филологияихоричй	34	27	61
3.	Филологияи рус	24	9	33
4.	Физика ва математика	62	66	128
5.	Омӯзгорӣ ва фарҳанг	34	4	38
6.	Тарбияи чисмонӣ ва ОДҲ	0	4	4
7.	Химия, биология ва география	74	52	126
8.	Таърих, хукуқ ва МБ	24	15	39
9.	Молиявиию иқтисодӣ	0	0	0
10.	Иқтисод ва идора	0	0	0
Чамъ:		275	186	461

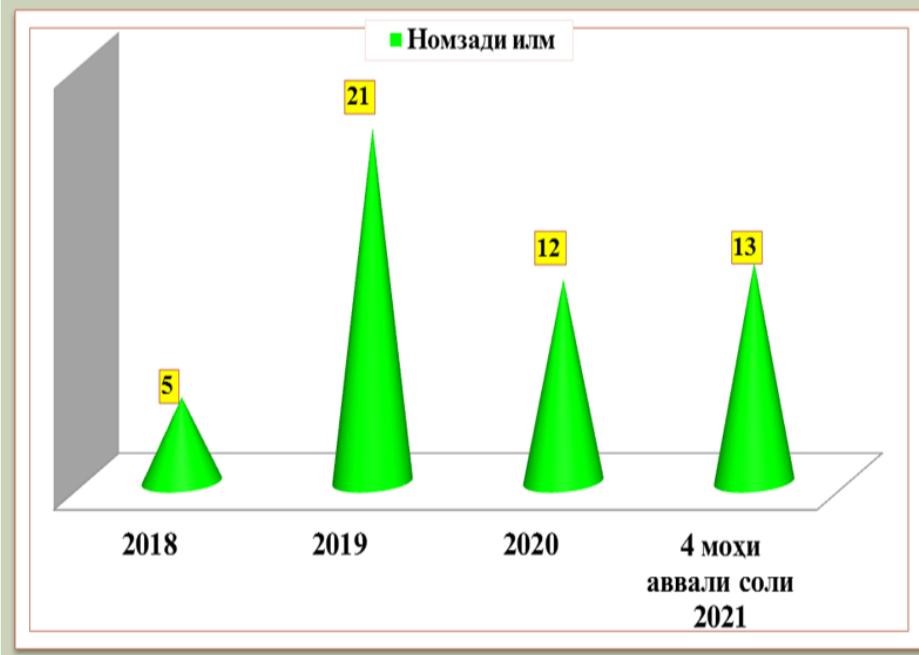
МУҚОИСАИ ГУРӯҲХОИ ТАЪЛИМИ ДАР 5 СОЛИ ОХИР:

Солҳои таҳсил	Хамагӣ	Рӯзона	Гоибона	Фосилавӣ
2016-2017	373	237	136	0
2017-2018	376	244	114	18
2018-2019	387	258	91	38
2019-2020	419	279	72	68
2020-2021	458	314	42	102

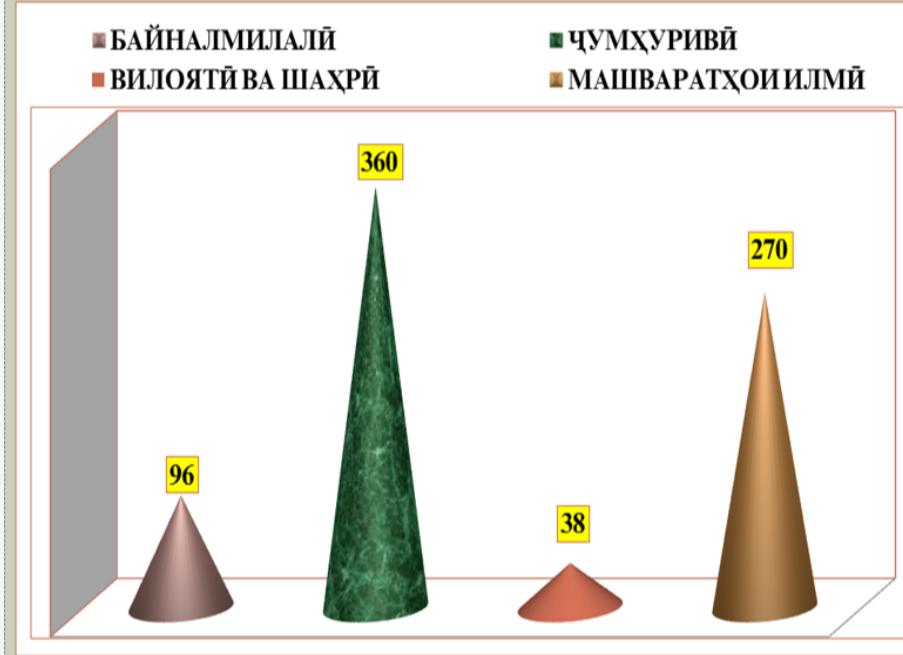
34 гурӯҳ зиёд шудааст

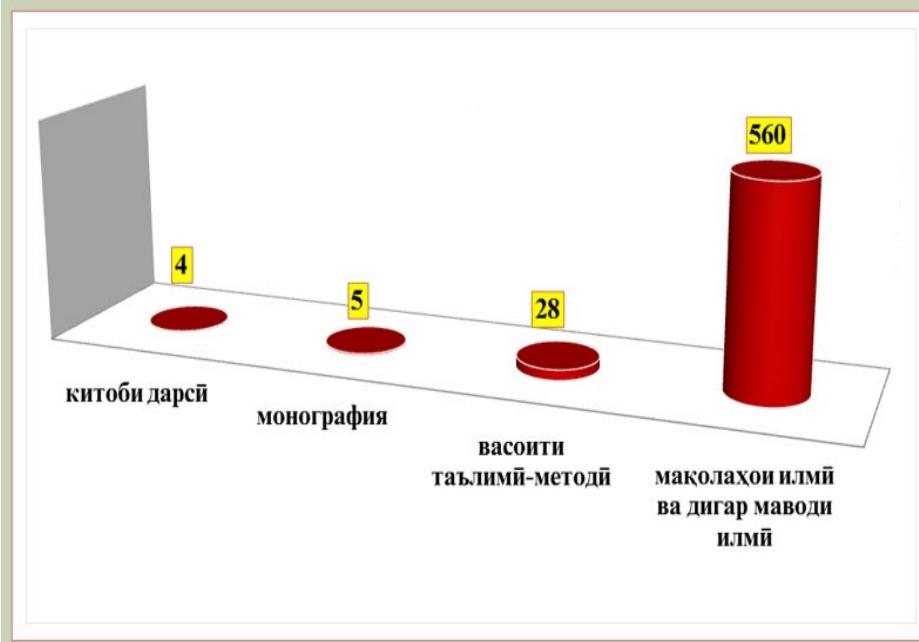
ДАСТОВАРДХОИ ИЛМИИ ОМӮЗГОРОНИ ДОНИШГОХ ДАР СОЛҲОИ 2018-2021:

ИШТИРОКИ ОМӮЗГОРОН ДАР КОНФРОНСУ МАШVARАТҲОИ ИЛМИЙ ДАР СОЛИ 2020

Дар соли 2020 ҳайати профессорону омӯзгорони донишгоҳ 4 китоби дарсӣ, 5 монография, 28 васоити таълимӣ-методӣ ва зиёда аз 560 мақолаҳои илмӣ ва дигар маводи илмӣ рӯи нашр овардаанд.

ДАСТОВАРДХОИ ВАРЗИШӢ-2020

ҲАР КИ ХАНДОНАД ЯТИМИ ХАСТАРО...

Маърифат НАМОЗОВА, омӯзгори
МТМУ №2-и шаҳри Кӯлоб

Ў занест дилсӯз, ғамхор, раҳмидил, меҳрубон. Ҷай дар пойтаҳт ва ҷай дар шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ мардуми зиёде ўро мешинносанд ва дар борааш бо эҳтирому самимият ҳарф мезананд. Аз нигоҳи ман, пеш аз ҳама, ў зан-модар, корманди давлату ҳукumat, шахсест ширинкалому ҳуҷсухан, ҳоксору ҳайрҳоҳ, дилсӯзу мушғиқ нисбат ба ятимону барҷомондагон.

Маҳбуба Камолова, зодаи шаҳри бостонии Кӯлоб буда, ўз соли 2018 то инчониб ба хонандагони ятими МТМУ №8-и

бародарӣ, хештаншиносу Ҳудоҷӯй ва мусулмонӣ ҳамин аст.

Шахсони савобҷӯй зиёд ҳастанд, вали чунин иқдоми савобҷӯёна муаллима ба рои ҳар як мӯъмини савобҷӯй намунаи ибрат буда, ба ин васила ў тавонистааст дилоро ба даст оварда, ба ризоғӣ ва ҳуҷнудии Парвардигор ноил гардад. Ҳар гоҳе, ки муаллима ба дидорбинии қӯдакон менояд, ба ҷеҳра кушодаву ҳиммати баланд, бо суханони пур аз панду андарз ва бо лафзи ширини модарона ба онҳо суҳбат менамояд. Аз донишу интизомашон пурсон мешавад ва қӯдаконро насиҳат мекунад, ки хонед, то дар оянда як шахси бомаърифату ватандӯст шуда, ба ватан хиз-

шахри Кӯлоб, ки худ ҳатмкардаи ин таълимгоҳ аст, дасти кӯмак дароз менамояд. Дар ҷаҳонҳо, идҳо ба дидорбинии ин ғуна қӯдакон омада, аз аҳволашон ҳабар мегирад. Ба онҳо кӯмакҳои пӯлио молӣ дода, дасти навозиш ба сарашон мегузорад. Сарвари қишвар, Пешвои муаззами миллат, муҳтарам Эмомали Рахмон аввалин маротиба дар мамлакат ба тамоми мардуми қишвар муроҷиат намуда, дастур доданд, ки ба дармандагону ятимон, пирони солҳӯрда ва мӯҳтоҷон дасти кӯмак дароз намоед. Маҳбуба Камолова аз ҷунин шахсиятҳоест, ки ин амали нек дар дили пур аз муҳаббаташ решаш давондааст, ки сарчашмаи адлу инсоф, дӯстиву

мат намоед. Дар дидорбинӣ аз ҷеҳраи ҳар як қӯдак маълум мегардад, ки нисбат ба ин зан-модар меҳру муҳаббати зиёд доранд ва албатта ятим будани худро лаҳза ҳам башад, фаромӯш мекунанд.

Маҳбуба Камолова яке аз инсонҳои шарифу ғамхор буда, маҳз ба василаи ин амали савобу ҳайрҳоҳонаи худ дар дили ин қӯдакони бепарсатор ҷой гирифта, бо шавқу завқ ва муҳаббати зиёд суханони пандомези ўро бодиқат гӯш мекунанд. Албатта, ҳар амале, ки ба диди нек анҷом пазирад, ўро даҳчанд подош аст, зеро бузургони адаб гуфтаанд:

**Ҳар, ки хандонад, ятими хастаро,
Боз ёбад ҷаннати дарбастаро.**

МОДАР ФАРИШТА БУД, КӢ ГУФТ БОЛУ ЛАР НАДОШТ?

Озодамо НУРОВА, мутахассиси
шӯъбии мониторинг ва назорати
сифати тадқилот

Ба дунё зан гули берангу ҳор аст,
Яқин зан неъмати парвардигор аст.
Ҳар он кас шукири ин неъмат надонад,
Бидон, дар зиндагӣ ҳор асту зор аст.

Зани тоҷик табиатан тарбиятгари тавону ва бо ҳоксориву меҳрубониаш марҳами дили дардмандон аст. Ин аст, ки модарону ҳоҳарони азизи мо рисолати ҳешро дар ҳама сamt ҳамеша сарбаландона ба ҷо оварда сазовори ҳурмату эҳтироми баланди аҳли ҷомеа мегарданд.

Ҷанд сол қабл Президенти қишишар муҳтарам Эмомали Рахмон рӯзи байналхалқии занонро ба Рӯзи модарон номгардон карда, бо ин ҳама мартабаи зан модарро на таҳо дар оиласу ҳонавода,

балки дар ҷомеа баланд бардоштанд. Бонувони Тоҷикистон дар корҳои давлатдорӣ ва сиёсат низ фаъол мебошанд ва вазифаҳои хело масъулро ба ўҳда доранд.

Имрӯз ҳуқумати мамлакат тамоми ҷароҳои заруриро, аз қабили баланд бардоштани мақому манзalati зан дар ҷомеа, ба шуғл пайвастани бонувон, баланд бардоштани маърифati ҷавондӯхтарон ва омода намудани онҳо ба ҳаётӣ мустақилона ва ҳифзи модару қӯдак андешida истодааст.

Агар имрӯз ба рӯзгори фаъолияти занон назар афқанем, дар ҳуди соҳаи тандуристӣ аз 26 ҳазор нафар 17 ҳазорашон модарону ҳоҳарони мову шумо мебошанд. Дар соҳаи маърифati ин рақам аз шуморон мardon расо се баробар зиёд мебошад. Дар соҳаи қишоварзӣ башад, занҳо 80 фоизи қувваи кориро ташкил медиҳанд.

Ба эътирофи бузургону мутафаккиро ни олам зан - модар аз ҷумлаи олиятарин неъматҳои башарӣ ва идомадиҳандai ҳаёт дар рӯи замин мебошад:

Зери пои зан саҷда сад бор
Бибӯсем дасти модарро дусад бор
Кунем шуқронаваш бисёр - бисёр
Илоҳо, ҷарҳи гардун ёратон бод!

МЕТОДҲОИ ОМӮЗИШӢ ДАР РАВАНДИ ДАРСИ ЗАБОНИ АНГЛИСӢ

Рамазон МАҲСУДИНОВ,
саромӯзгори кафедраи забоншиносӣ ва
типовологиаи муҳосинавӣ

Забони англисӣ забони байналхалқӣ буда, ҳоло дар тамоми мактабҳои қишишарон ҳамчун воситаи муюшират омӯзонида шуда истодааст. Ҷунон ки ба моялум аст, омӯзиши забони англисӣ аз синфи се то синфи ёздаҳ ва дар баъзе мактабҳои ҳусусӣ аз синфи якум ба роҳ монда шудааст, ки ақидаи олимону методистон дар ин бора гуногун мебошад. Л.В. Шерба дар ин ҳусус қайд кардааст, ки даркунни мъяни калимаҳо ва категорияҳои забони модарӣ бе мавҷудияти истилоҳҳо барои муқоиса хеле мушкил мебошад, инчунин, ўзикр намудааст, ки омӯзиши забони ҳориҷӣ барои дарки забони модарӣ ёрӣ медиҳад, ҷунки он ба воситаи таъминнамоӣ бо истилоҳҳо имконияти муқоиса карданро фароҳам меорад ва аллакай дар зинаи ибтидой хонандагонро водор месозад, ки аз асорати забони модариашон озод шаванд.

Ҳусусан, ҳангоми омӯзиши забони ҳориҷӣ дар машгулиятҳо ва ё дар корҳои беруназсинӣ ба ташкил намудани корҳои мустақилона аҳамияти махсус дода шавад. Малакаҳои умумитаълимиро дар хонандагон ташаккул дода, майлу ҳоҳиши доимии тақмил додани сатҳи забондонии онҳоро тарбия намудан зарур аст ва дар дарсҳо роҳу усуљҳои корҳои мустақилона омӯхта шаванд. Барои ин така ба мисолҳо, суратҳои ранга ва нақшаҳо, материалҳои дидактикий ва сабти овозҳо муғиф аст, вали ақидаи профессорон Г.В.Рогова ва И.Н.Верешагина дар ин бора андаке фарқ мекунад. "Дар ҷое, ки омӯзиши забони модарӣ хуб ба роҳ монда шудааст, омӯзиши забони ҳориҷӣ осонтар мегардад". Ба фикри ман ҳамчун муаллиф низ хонандагон бояд аввал забони модариашонро хуб омӯхта, баъд ба омӯзиши дигар забонҳо пардозанд, зеро бузургон гуфтаанд:

Ҳар кас ба забони худ сӯхандон гардад,
Донистани сад забон осон гардад.

Муваффақияти ноил шудан ба мақсади асосии таълими забони англисӣ, яъне мақсади ҳосил намудани малака ва маҳорати муюширати аз истифодаи методҳои гуногуни таълими забони ҳориҷӣ вобастагии хеле калон дорад. Вале барои омӯзгор донистани танҳо методикаи қиғоя нест, зеро дар ин ҳусус Г.В.Рогова ва И.Н.Верешагина ҷунин зикр кардаанд:

"Методика ин психологияи амалӣ нест, зеро донистани танҳо ғузариши ҷараёнҳо ба монанди дар хотир нигоҳдорӣ, фикроронӣ, ҷай гуна ташаккулӣни маҳорат ва малака қиғоя набуда, зарур аст, ки фанни омӯзонидашаванд, яъне забони англисӣ аз тарафи омӯзгор хуб аз худ карда шуда бошад". Инчунин, А.Пэнлоуши гуфтааст: "Методҳои хуб ва бад вучуд надоранд, балки муаллимиони хуб ва бад мавҷуданд".

Ба фикри муаллиф дар ҳақиқат муаллимон бояд ғайр аз методикаи таълими забони ҳориҷӣ фанни тадрисшавандаро низ хеле хуб аз бар карда бошанду тавонанд, ки замини хубе баҳри таҳсил минбаъдаи омӯзиши забони англисӣ фароҳам оранд. Ба марҳилаи аввали омӯзиши аҳамияти ҷиддӣ бояд дод, зеро ин марҳилаи асосӣ ба шумор рафта, муваффақияти омӯзиши фан дар зинаҳои навбатӣ аз зинаи аввали вобастагии хеле калон дорад. Ҷунон ки шоир гуфтааст:

Ҳишити аввал чун ниҳод меъмор қаҷ,
То ба оҳир меравад дөвон қаҷ.

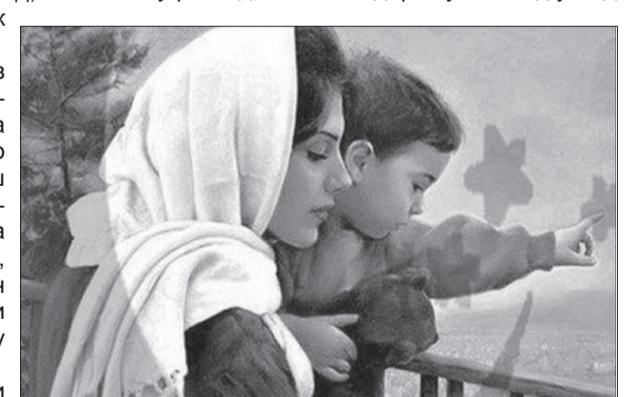
Ё олими англис М.Уэст гуфта буд: "Забон фанне нест, ки омӯзонида шавад, он фаннест, ки бояд омӯхта шавад".

Педагоги машҳур К.Д.Ушинский зикр намудааст, ки ҳар як дарс барои омӯзгор бояд вазифа бошад, ки ҳалли онро қаблан андешад: дар ҳар як дарс ў бояд ба ҷизе ноил шавад, қадами навбатиашро гузорад ва тамоми синтро маҷбур кунад, ки ин қадамро гузоранд. Боз якчанд маслиҳатҳои муғифи дигаре барои омӯзгорон мавҷуданд, ки иқтибос аз принципҳои таълими дар мактаби Берлитси ИМА мебошанд.

Занон буд ва ба ин висила мardон ба мardону ҳоҳарон ва ҳамсарону дuxтарoni хud рӯzi ҳush ва rӯzi fарarovon meҳostand.

Маҳ мадар дар қалби фарзандон тухми меҳру муҳабbat, дӯstivu раfoқat ва nekivu nākӯkoriro mēkorad, to oynada nāslī navrās chun ašhosī masъuliyati shinoosu mehnatkarin, obodkoru insondӯst va vatanparvar ba kamol rasad.

Бузургони ғuzashtaи adabu farxangi mo bo darnazardošti in nuktaи niҳoat muҳim guftaand, ki: "Yak modari hush ba sad ustod

va omӯzgor mearzad". In naқshi sозандai modar dar kamolotи shahsияti farzandand ba ҳisob meravad. Ba solextarin farzandond onҳoie ҳastand, kи bo aъmolii nekusi pisanidida boisi iftixori padaru modari hush shawand. Chunonki Unsuroylmaoliy Kajkovus dar "Kobusnomi" megyad: "Ustod parvarandai rawon ast va padaru modar parvarišdiҳannda chon".

СОЛРӮЗАТ МУБОРАК, ПАДАРЧОН!

Мадина АЛИЕВА, донишҷӯи
соли 2-юми факултети
ФИЛОЛОГИЯИ ТО҆ЦИК ВА
ЖУРНАЛИСТИКА

Шунода будам, ки марде телефонашро ба назди устоди таъмрикор бурда мегӯяд, як телефонамро мединед, зеро ҳароб шудааст. Таъмрикор телефонро диде мегӯяд, ки телефонатон ягон дард надорад-ку. Мӯйсафед гиря карда, мегӯяд, ки пас, чаро фарзандонам ба ман занги намезандан?"

Хуш ба ҳоли фарзанде, ки ҳам модар ва ҳам падар дораду доимо дар фикрашон ҳаст. Эй бародарон ва ҳоҳарон, ба қадри инду кас бирасед. Баъзе қасон ҳастанд, ки аз ин ду яктоҷи ё ҳардуниш ба он мусъясар нашудааст. Масалан, банди ҳудам, ки сояни падар, меҳру муҳаббатон, оғуши гармаш панду насиҳатхояш, суханҳои ширинаш, ичинуни ҷизе, ки як падар дар ҳуд дорад, надидаам. Намедонам бо ў будан ҷис дорад, на лаззати меҳрашро дидам, на гармин оғӯшашро. Ба забон овардани номаш як ҷиссеро дар қалbam ба вуҷуд меорад, ки ҳуд даркаш намекунам. Ба ҳуд мегӯям, агар ман ин шаҳсро мешоштам, ба мисли очаҷонам мисли гавҳараки ҷашм дӯсташ медоштам. Дар зиндагӣ барояном модар ҳам модар буд, он ҷашм, ки ба сӯи падару модар бо ғазаб менингарад, шикаста буд он дасте, ки ба сӯи онҳо баланд мешавад, бурида буд он забоне, ки дили эшонро мераҷонад.

Ман ҳатто я хотираи ҳам аз вай надорам. Ҳурд будам, ўро аз даст додам, vale то ҳол як умеде дар қалbam мегӯяд, ки рӯзе бармегард. Туро ҳатто дар ҳобам ҳам намебинам. Кош он дареро пайдо кунам, ки ту аз дохилаш барой, vale афсӯс ман ин ду қасро модар - ҳама ҳастиям, падар-қасе, ки дар қалbam зинда нигоҳаш доштамро ба мисли ин ду ҷизи шумориданашванданд, дӯст медорам. Яке боридани борон дигаре гиряни ятимон. Эй қасоне, ки ин да мъъяни зиндагиро доред, пас, ҳудатон ҳулона барореду ба қадри ҳар як тори мӯйшон дар пирӣ расед ва донед, ки шумо ҳушбахтарин шаҳс ҳастед.

Солрӯзат муборак, падарчон! Илоҳо рӯҳат шод бошад, падарчон!

БАҲШИДА ВА РУЗИ КАЙ- ҲОННӢАВАРДОН

Мадмадулло АШУРОВ,
донишҷӯи соли 3-юми
факултети ФИЗИКА ВА
МАТЕМАТИКА

Нахустин маротиба 12-уми апрели соли 1961 ба ғазои қайҳон ҳоннӣавардӣ Иттиҳоди Шӯравӣ Ю.А.Гагарин ба ғазои қайҳон ҳоннӣавард шуд. Дар атрофи Замин ҳамагӣ як давр зад, ки ба 108 дақиқа мувофиқ меояд. Дар баландии ҷанд қилометр аз Замин қайҳоннӣавард ҳудро аз таҳқиҷоти фурӯдӣ берун ӯвард ва бо ҷатр дар қаламрави вилояти Саратов фурӯдомад. Парвози қайҳонӣ 108 дақиқа давом кард. Наҳустин парвози қайҳониро Сергей Королев, Анатолий Крилов, Леонид Востокресенский роҳбарӣ карданд. Дар солҳои бâъд аз парвози нахустини қайҳонӣ Юрий Гагарин беш аз 500 нафар аз ҳудуди 40 қиҷвари ҷаҳон ба қайҳонӣ парвоз кард.

6-уми августи соли 1961 қишиҳони "Восток" бо қайҳоннӣавард Герман Титов парвоз кард. Парвози вай беш аз як шабонарӯз давом дошт. 11-12-уми августи соли 1962 тавассути қишиҳони қайҳонӣ "Восток" Андрин Николаев ва Павел Попович ва 16-уми июни соли 1963 нахустин зани қайҳоннӣавард Валентина Телешкова парвоз карданд.

ПОЯНДА БОД, АРТИШИ МИЛЛӢ!

Ниулаф МАҲСУДОВА,
донишҷӯи соли 4-уми факултети
ХИМИЯ, БИОЛОГИЯ ВА ГЕОГРАФИЯ

Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон - ташкилоти ҳарбии давлатӣ буда, асоси мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки он барон муҳофизати мусаллаҳонаи истиқлол ва тамомияти арзии он таъиин гардидаast, ташкил медиҳад. Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон 23-юми феврали соли 1993 таъсис ёftaast.

28-умин сол аст, ки ҳар сол ин рӯz таҷzил мешавад ва ҳарсол хоставу ноҳоста кас меҳоҳад таърихи таъсиси Артиши миллиро варақ занад, роҳи тайкардан қарib 28-умин солаи онро пеши назар орад. Ва ин ёдкард ҳуб аст, чун наслҳо бояд донанд, ки Артиши миллии мо дар қадом шароит будёд шуд ва тули ин муддат то кучу рушд кард, таҷziba omӯxt.

Афарону сарбозони қувваҳои мусаллаҳ дар солҳои душвори мухолифати дохили (1992-1997) қарзӣ ватандории хешро садоқат мандона иҷро намуда, дорои ба ӯзидол овардани вазъият, таъмини сулҳу субот ва беzaравар гардонидани турӯҳҳои экстремистику террористи рисолати ҳудро ба таври шоиста адо кардаанд.

Қувваҳои Мусаллаҳи қиҷвар дар ҳақиқат сипари боеътиමоди давлат, ҳимоятгари асосии сокинони қиҷвар ва сулҳу ваҳдат дар ҷомеа мебошанд.

Бигзор дар сарзамини соҳиби таъсиси Қувваҳои мусаллаҳ сулҳу ороми ҳамеша пойдор бошад ва мо тамоми саъю кушиши ҳудро ба он равона созем, ки сулҳу суботи комил ва ваҳдати милли ба хотири ояндаи неки қиҷваронам устувору ҷовидон боқӣ монад.

ХИЗМАТИ МОДАР-ВАТАН

Фарзона ИБРОНЭОДА,
донишҷӯи соли 4-уми факултети
ФИЛОЛОГИЯИ ХОРИ҆Ц

Яке аз масъалаҳои муҳимтарине, ки нуғузи қиҷварро дар арсаи ҷаҳонӣ муҳаррар карда метавонад, ин қутрати ҳимояӣ ва техники Артиши милли мебошад. Чунон ки Президенти мамлакат таъқид кардаанд: "Артиши таъқиҳои давлат ва сипари миллиат аст. Вазифаи асосии он таъмини Ватан, сулҳу субот дар қиҷвар ва тамомияти арзии он мебошад. Эътиомиди ҳаљ бояд комил бошад, ки Артиши милли ба ҳифзи истиқлолият ва аминости мамлакатамон пурра қодир аст". Суҳанони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Сарғонмадеҳи Олии Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомали Раҳмон эҳён руҳияи милли, таҳқими Истиқлолият, тарбияи ҳудоғӣ ва ҳудшиносиро ба пуррагӣ фарориг аст. Президенти қиҷвар аз рӯзҳои нахустин таклиф менамуд, ки ҷавонони миллиати тоҷикӣ ҳояни ниҳоданд.

Санаи 18-уми декабри соли 1992 дар қиҷвар дигарун ва ҳавоварии кӯлӣ ба даст ӯварда шуд, ки он ба ҳар як дарроҳи тоҷикистонӣ ворид гардид. Ин ҳавоварӣ он буд, ки Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар боран таъсиси Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон" қарор қабул кард ва ба зинаҳои ҳуқуқии Артиши милли замина ниҳод.

Ба қайдон ман хизмати Модар-Ватан барои ҳар як ҷавони қиҷвар ҷаҳонӣ ҷаҳонмадӣ аст. Баъзе аз ҷавонони мо аз хизмати Модар-Ватан сарқашӣ мекунанд, vale кори онҳо нодуруст аст, ҷунки хизмати Модар-Ватан қарзӣ ҷонни мост. Таъсисиёбии Артиши милли масъулияти ҷавононро дар назди мardуми қиҷвар дучанд гардонд ва дар навбати ҳуд Ватан ба насли ҷавон эътиомид дошт ва дорад.

ДАСТОВАРДҲОИ ЗАМОНИ ИСТИҚЛОЛИЯТ

Мадина ОДИНАЕВА, донишҷӯи
соли 2-юми факултети
ФИЛОЛОГИЯИ ХОРИ҆Ц

Бо дасттириҳои бевоситаи Асосгузори сулҳу ваҳдати милли, Пешвои миллиат муҳтарам Эмомали Раҳмон моянишон, ки дар як муддати кутоҳ ба пешравиҳо зиёде ноиҷа гардида. Яке аз дастовардҳои беҳтарини ба даст ӯвардаи мо ин Ваҳдати милли ба шумор мөрвад. Пас аз истиқлолият моянишон, парчам, сурӯди милли, асъори миллии ва забони давлатӣ гардида.

АЗ ҷумлаи дастовардҳои даврони истиқлолият ин нерӯгоҳҳои обии барқии ҷумҳурияни мебошанд, аз ҷумла НБО-и "Сангтуда 1", "Сангтуда-2", "Рӯғун", "Норак", "Қайроққум" ва ғайраҳо. Яке аз нерӯгоҳҳои аబарқудрати Ҷумҳурии Тоҷикистон ин нерӯгоҳи барқии обии Рӯғун мебошад, ки бо соҳтани мушкини норасони барқӣ бартараф шудааст.

Соҳтмони шоҳроҳи "Роҳи абрешим", бунёди нақӯҳон "Анзоб", "Шаҳристон", "Шар-шар" ва "Ҷорғағаз", соҳтмонҳои қўйтаҳои алоҳидан роҳҳои мосинғарди Душанбе - Ҳорғ - Мурғоб, Душанбе - Рашт - Саритош, Душанбе - Ҳуҷанд - Ҷанак, Қўлма-Қароқурум, роҳи оҳани Қўргонтеппа-Қўлоб аз иқдомоҳи Пешвои миллиат буданд, ки боини пешрафти тараққиёт гаштааст.

Ҳулона, истиқлолият ва Ваҳдати милли ин ганҷинai нөбанд, ки то ҳол бисёре аз қиҷварҳои пешрафта онро ба даст наовардаанд. Ҳифзи онҳо вазифаи ҳар як тоҷикӣ тоҷикистонист.

ЭЪТИBOR НАДОРӢД

Дафтарчай имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Қўлоб ба номи Абӯбадуллоҳи Рӯдакӣ соли 2016 ба донишҷӯи соли 3-юми факултети иқтисодӣ идома (таълими рӯзона) Музафари Сафар додааст, бинобар сабаби гум шуданаш аз ӯзидори соқити дониста шавад.

XXXX

Дафтарчай имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Қўлоб ба номи Абӯбадуллоҳи Рӯдакӣ соли 2020 ба донишҷӯи соли 1-уми факултети физика ва математика (таълими рӯзона) Шоҳи Карим додааст, бинобар сабаби гум шуданаш аз ӯзидори соқити дониста шавад.

XXXX

Дафтарчай имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Қўлоб ба номи Абӯбадуллоҳи Рӯдакӣ соли 2020 ба донишҷӯи соли 1-уми факултети физика ва математика (таълими рӯзона) Рабиев Қурбонай додааст, бинобар сабаби гум шуданаш аз ӯзидори соқити дониста шавад.

XXXX

Дафтарчай имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Қўлоб ба номи Абӯбадуллоҳи Рӯдакӣ соли 2019 ба донишҷӯи соли 2-уми факултети физика ва математика (таълими рӯзона) Шоҳи Карим додааст, бинобар сабаби гум шуданаш аз ӯзидори соқити дониста шавад.

XXXX

Дафтарчай имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Қўлоб ба номи Абӯбадуллоҳи Рӯдакӣ соли 2013 ба донишҷӯи соли 5-уми факултети молиявии иқтисодӣ (таълими гонбони) Қурбонов Абдураҳмон Сайдумарови додааст, бинобар сабаби гум шуданаш аз ӯзидори соқити дониста шавад.

XXXX

Дафтарчай имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Қўлоб ба номи Абӯбадуллоҳи Рӯдакӣ соли 2017 ба донишҷӯи соли 5-уми факултети физика ва математика (таълими гонбони) Султонова Моҳсафар Сайдалиевна додааст, бинобар сабаби гум шуданаш аз ӯзидори соқити дониста шавад.

XXXX

Дафтарчай имтиҳонӣ, ки Донишгоҳи давлатии Қўлоб ба номи Абӯбадуллоҳи Рӯдакӣ соли 2018 ба донишҷӯи соли 5-уми факултети физика ва математика (таълими гонбони) Сайдалиевна додааст, бинобар сабаби гум шуданаш аз ӯзидори соқити дониста шавад.

XXXX

ҲАРФИ

ДУОИ МОДАР

Абдулваҳобзода ФАЙЗИГУЛИ
АБДУЛВОҲИД, донишҷӯи
соли 2-юми факултети
ФИЛОЛОГИЯИ РУС

Навқалам

ДУОИ МОДАР

Дуои модарам ғанҷи ягона,
Эзи хурдӣ дар дилам бошад фасона.
Ҳамегуфто, Илоҳо ё Илоҳӣ,
Ки фарзандам бимонад ҷовидона.

ТО҆ЦИКИСТОН

Тоҷикистонам гулистони маний,

Чун биҳиштам ҷону ҷонони маний.

Дар фазоюн чун кабутар пар занам,

Эзи азизам, модари ҷони маний.

МАҚТАБ

Мактабам сарҷашмай илму адаб,

Бо фазилат шавқро созад талаб.

Ин макони илму фарҳангам нахуст,

Ҳарфи меҳрашро эзи дил дорам талаб.

НАҚШИ В

донишҷӯ

МЕЖРИ МОДАР

Насиба ҲАМИДОВА,
донишҷӯи соли 1-уми
факултети омӯзгорӣ ва
фарҳанг

Модар, чи қадар қалимаи зебо ва гуворо мебошад. Вақте ин қалимаро ба забон мегирем, аз ҷашни пурмешру муҳаббати мо ашкӣ шодӣ мерезад. Модар, ту ин қадар дилрабдо ҳастӣ, ту ин қадар дилчашу дилкушо ҳастӣ. Туру ҳама пиру ҷаҳон дӯст медоранд. Кас орӯз мекунад, ки доим ҳамроҳат бошад, вале чи илоҳӣ? Кошики модар ва падар ҳам то охирӣ умри ҳаёт бошад, лекин ин тавр намешавад. Аз он рӯз, ки фарзанд ба дунё меояд, модар ба вай меҳруборӣ мекунад. Модар намехоҳад, ки фарзандаш бигирид, вай меҳоҳад, ки доимо фарзандаш ҳушбӯҳат бошад. Модар то ҳамон вақте, ки дӯн дар бадан дорад, туру меҳруборӣ мекунад, ва доимо ба гапҳои пурмазмуни ту интизорӣ мекашад.

АНИСИ КУНЦИ ТАНҲОЙ КИТОБ АСТ

Парвинаи СОБИРЧОН,
донишҷӯи соли 1-уми
факултети омӯзгорӣ ва
фарҳанг

Аниси кунди танҳои китоб аст,
Фурӯги субди донойи китоб аст.
Китоб манбаи илму дониш, сарҷашми дарёни ақл, маҷзани фарҳангии миллӣ, поини тамаддуни ҳаҷони мутамаддин, хоса оинай ҳаёт ва қалиди дарёни ғонди сухан аст. Бо ҳамин далел шоири бузурги форсу тоҷик Абдураҳмонӣ Ҷомӣ китобро ҳамчун "Фурӯги субхи доной" ба қалам додааст. Инсон метавонад ба воситайи китоб ба адабиёти фарҳанг ба мамлакатҳои зиёд ошно гашта, оламро бо тайёран андеша сайдар намояд. Осори классикон низ тавассути китоб то замони мо ҳоҳӣ гардида, олами тафқури мардумро мисли субҳо равшан мекунад. Агар дақиқтар андеша қунем, китоб рафиғи ҷонни инсон аст. Дар лаҳзаҳои вазнини танҳои китоб дар барни мост. Воеқан дар ягон давру замон бе китоб гизози маънавӣ, зиндагии рангиро тасаввур намуд.

Гул саҳар лаб во кунад аз ҳандаҳои офтоб,
Мекушояд саҳфаҳои фикри одамро китоб.

САНОАТИКУНОНӢ ВА РУШДӢ УСТУВОРИ ИҚТИСОДӢ

Сайёд РАСУЛОВ,
магистранти соли 2-уми
факултети иқтисод ва идора

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтаром Эмомалӣ Раҳмон дар Пәёми худ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон санаи 26.12.2018 ҷунин бâён доштанд: "... Бо дарназардошти аҳамияти соҳаи саноат дар ҳалли масъалаҳои иқтисодиву иустимоӣ ва таъсиси ҷойҳои корӣ пешниҳод менамояд, ки саноатикунioni босуръати қишивар ҳадафи ҷоруми миллӣ эъзон карда шавад."

Саноат яке аз соҳаҳои муҳими ҳоҷагии ҳалқи мамлакат ба ҳисоб рафта, қарib дар замони ҳокимиюти Шӯравӣ ба вуҷуд омодааст. То ин дар Тоҷикистон ҷун як гӯши дурдасти Россия корҳонаҳои худрои бартарӣ доштанд.

Ҷунин корҳонаҳои хурди қосибӣ қарib дар ҳама гӯшао қанорҳои Тоҷикистон вуҷуд доштанд, ки онҳо ба корқарди маҳсулоти қишиварӣ, пӯсту пашм ва истеҳсоли олотҳои нисбатан oddӣ машгул буданд. Дар қаламрави Тоҷикистон даҳҳо ҳазор одамон ба кори қосибӣ банд шуда, аксар танҳо ва ё худ дар артели ҳурд кор мекарданд. Аз рӯи маълумоти мавзууда дар ҳудуди ноҳияҳои ҷанубии Тоҷикистон 3335 корҳонаҳои қосибӣ амал мекардан, ки дар онҳо 3543 коргар кор мекард. Қарib 90%-и ин корҳонаҳоро соҳаи истеҳсоли маҳсулоти ҳӯрӯқа, дастгоҳҳои боғандагӣ ва корқарди пӯст ташкил медод, ки аслан барои қонеъ гардонидони талаботи аҳолии маҳалӣ ҷароҳон шуда буд. Дар оқути Ҳуҷанд бошад, то замони ҳокимиюти Советӣ зиёда аз 8 ҳазор корҳонаҳои хурди қосибӣ амал мекард, ки дар онҳо қарib 15 ҳазор нафар коргар банд буд. Соли 1913 дар қаламрави Тоҷикистон корҳонаҳои ба ном саноатӣ ҳамагӣ 29 асад буд, ки 11-тои он ба истиҳроҳи аниғист, нефту озокерит, 8-тои он аз дастгоҳҳои пахтатозакунӣ, 4-то корҳонаи хурди корқарди намак ва ду заводи шароббарорӣ иборат буд.

Ҳоло саноат соҳаи асосии иқтисодӣ буда, қисми зиёди даромади миллии мамлакатро ташкил медиҳад. Ҳиссаи он дар Маҷмӯй маҳсулоти дохилии қишивар ба 17,5% баробар мебошад.

Саноати Тоҷикистон сабади соли 1990 ба бӯроҳони шадиди иқтисодӣ дучор омад. Сабаби асосии он қанда шудани робитаҳои иқтисодӣ бо дигар ҷумҳуриҳои сабиқ Шӯравӣ, ҷонни шаҳрвандӣ ва ҷумҳуриро тарқ намудани бисёр коргарону мутахassisон гардид.

Саноати Тоҷикистон серсоҳа ва инкишифи комплексӣ дошта, бо техникаи технологияи ҳозирзомон ҷиҳозонида шудааст. Дар ҳайати он бештар аз 90 соҳаҳои гуногун ва намудҳои истеҳсолӣ гирд оварда шудаанд.

МОДАР-ГАНЧИНАИ БЕБАҲО

Саодати ЗОИР, донишҷӯи
соли 1-уми факултети
филологияи тоҷик ва
журналистика

Модар, ту шарифи ҳонадонӣ,
Модар, ту фариштаи ҳаҷонӣ.

Модар беҳтарин қалимаست, ки моя ба забон меорем. Вақте мо қалимаи модарро ба забон мегирем, чи қадар шодӣ дар дили мекунем. Шаҳси аз ҳама қиматарини инсон ва бебаҳотарин ин модар аст. Дили тавонони модар муҳаббатро мепарварад, рӯҳафтодаву дилшистагастонро фарҳа умедин мебаҳашад.

Модар шаҳси ғамхор ва дилсӯз аст. Аз ин рӯ, мо бояд ба қадар модар биарасем, ки дар дунё модар як бор насиби инсон мегардад. Ҳамаи ҷиҳату талоҳҳои модар дар ин дунё барои фарзандон аст, ки онҳо соҳибмâтифат ва ҳушрафтор гарданд.

ПЕШВОИ МИЛЛАТ

Олиямоҳ ТУРАХОНЗОДА,
донишҷӯи соли 1-уми
факултети омӯзгорӣ ва
фарҳанг

Шоҳдӯзиан ягона ман Ватан аст,
Шаҳномаи пурфасонан ман Ватан аст.
Дар боғи ҳаҷон ҳазору як гул рӯяд,
Садбари пур аз ҷаҳон ман Ватан аст.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо иродай фазлу дониш, масъулияти миллатдӯстӣ, меҳандустӣ ва аз маҳорати беҳамто милиатро тавонист дар дар як муддати хеле кӯтоҳ аз ҷонни шаҳрвандӣ наҷӯт дидад. Ӯ дони ҳудро дарег надошта, мулкро обод соҳт. Муҳим он аст, ки ҳалқи бедавлатро соҳидавлат гардонид.

Ба Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба аҳли донишҷӯени Ҷонишгоҳи давлатии Қӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ умри дароз, сари баланд ва тани нерӯманд орзуманд. Бигузор ҳамеша ба мисли қӯҳҳои Помир сарбаланд, чун Саъдӣ дарозумрӯ бошад.

MOTHER'S DAY

Hakimov Abdulhamid, student 4th
course, faculty of foreign philology

As you know with approach spring,
we have the best day so it's called
"Mother's day". Here I have some pretty
words for this day. If we waste time for appreciate Mothers
above 365 days (whole year), we wouldn't finish her
honorable and kindness skills. Cause she is our Angel on
the Earth. Everything in high level we have learned from
her. The value of her costs more than brilliants and jewelries
of the world. That's why, we have to respect, help and
appreciate her works till she is alive.

So, in fact one dua' of her will deliver us to Jannah,
In sha Allah. People said, that for the men, Wife in first is
our Mother, second our bride and at the end our sister. For
that time, I wanna to congratulate all of Tajik's Mothers,
teachers, girls and sisters. First of all from Allah I want them
healthy, happiness, lucky, wealthy and success for their
future being professions and studies. Let your best wishes
will come true.

МАФҲУМИ АСОСИИ СОҲИБКОРӢ ВА ВАЗИФАҲОИ Он

Иzzatullo ҶАЛИЛОВ,
донишҷӯи соли 2-уми
факултети иқтисод ва идора

Мувофиқи ақидаи олимии амрикӣ R.C. Ронстадт, соҳибкорӣ - ин ҷаҳони серҳарракати зиёдкунандай боғӣарӣ мебошад. Боғӣарӣ аз тарафи он шаҳсоне ба миён меояд, ки онҳо аз ҳама зиёдтар бо маблағ, моликият, обӯри ҳудро таваккал мекунанд, шаҳсе, ки барои кори ҳуд вақтро дарег намедоранд. Шаҳсе, ки ба ҳаридорон мол, ё ҳизматрасонӣ навро пешкаш менамояд. Ин мол ё ҳизматрасонӣ албаттава пурра ҷизӣ нав буданаш лозим нест; муҳимаш он аст, ки соҳибкор қувваю воситаҳои зарурро сарф намуда, ба он ҳусусиятҳои нав дода, арзиши онро баҳанд карда тавонад.

Дар навбати ҳуд, олимони машҳури амрикӣ R.H. Нитерс дар асари ҳуд "Соҳибкорӣ, ё ҷой худ кори ҳудро шурӯӯ намуда, ба муваффақият нойл гардида" ба мағҳуми соҳибкорӣ ба фиқри онҳо таъриғӣ ва сӯзӣ додаанд, ки тамоми намудҳои рафткорҳои соҳибкориро дар бар мегирад: "Соҳибкорӣ - ин ҷаҳони истеҳсолӣ ягон ҷизӣ наве, ки дорои аризӣ аст; ҷаҳоне, ки тамоми қувва ва вақтои зарурро мегирад, ба ӯҳдан ҳудро гирифтаи ҷавобгарии молияӣ, идтиҳоиро таалаб мекунад; ҷаҳоне, ки даромади пуйӣ ва қаноатмандӣ аз кори иҷроқарда меорад".

Дар ҳавози Ҳудоӣ Ҳуҷанд бо ӯзумонӣ мекунад, ки Ҳудоӣ Ҳуҷанд бо ӯзумонӣ мекунад, ки Ҳудоӣ Ҳуҷанд бо ӯзумонӣ мекунад.

КЎЛОБ-ДИЁРИ НОЗАНИНАМ

Илҳом ҶАЛИЛЗОДА,
донишҷӯи соли 2-уми
факултети омӯзгорӣ ва
фарҳанг

Навқалам

Сафо меборад аз ҳусни баҳоророн Қўлобам,
Насими субҳ меояд зи ҳар маъвон Қўлобам,
Мудаббат мөфурӯзад таълати зебон Қўлобам,
Ҷаканпушони маҳсими гулу раъон Қўлобам,
Ба илҳоми садоқат ошиқ шайдон Қўлобам.
Ба ҳар зоё сафар кардам, туро пеши назар дидам,
Эн ҳар обе, ки нӯшидам, ба ёдат шод гардиҳам,
Гулу баҳто муроди ҳешор аз боғи ту чидам,
Ҳазорон шукр мекардам дар оғуши ту рӯидам,
Ғазалхону сухнандороз аз илҳом Қўлобам.

ВОРУХ

Юсуфзода Мавлоно Абдуқодир
(Мавлоно Ошиқ), донишҷӯи
соли 2-уми таҳсилоти
фосилавии факултети
филологияи тоҷик ва
журналистика

Навқалам

Воруҳам, имрӯз Рашту Ғарму Ҳатлон бо ту аст,
Ҳам Ҳуданду ҳам Ҳисору ҳам Ҷадҳон бо ту аст.
Бо ту даст имрӯз Панҷу Ванҷу Ҷарвозу Ҳутан,
Мардуми пургайрати Қўлоби бостон бо ту аст
Бар Ҳамадониу Ғархору Шўрообод ҳарф нест,
Шаҳри Турсунзодаву Айниу Ҷӯшон бо ту аст.
Конибодому Ҳуҷанду Панҷакент пайванди ту,
Язгулому Рӯдакиу Ҳам Ҷарафшон бо ту аст
Дашти Ҷум ҳарҷанд дур бошад зи ту эй Воруҳам,
Лек боз баҳор амонӣ ҳар замон ў бо ту аст.
Чун сипар омодааст, ин замон Ҕангарашҳар
Дар раҳи амну субот Темурмалик Ҳам бо ту аст.
Ин ҳама аз дил бигуфтӣ, эй Сипоҳ, раҳмат ба ту,
Воруҳам, имрӯз ҳалқи Тоҷикистон бо ту аст.

ЗИНДАГӢ АЗ МОДАР САРЧАШМА МЕГИРАД

Насима МИРЗОЗОДА,
донишҷӯи соли 1-уми
факултети филологияи тоҷик
ва журналистика

Покизатар зи субҳ бувад қалби поки ту,
Рахшандатар зи аҳтари шаб ҷашми рӯшанат.
Ҳуршеди розу маҳи шабонам ҷамоли туст,
Модар ҳазор шукр Ҳудо баҳди буданат.

Модар ширинкунандай ҳаёт, ҳимматландаҳар шаҳси башарият ва сафобаҳши рӯӯ дон аст. Модар наздиқ ба Ҳудо дорад, ў ҳамсӯҳати Ҳудо аст. Ӯ аз Ҳудо чӣ ҳоҳише баҳри фарзандаш мекунад, он ҳатман амалӣ мегардад. Аз ҳамин сабаб, пайбӯрамон (дуруд бар ў) биҳишtro ба ин ҳама зебой, ба ин ҳама ободӣ ва бо ин ҳама ҳушбӯӣ зери пои модар қарор додааст.

Ривоят мекунанд, ки Ҳудованд накҳат аз гул, нӯш аз ангубин, гармӣ аз офтоб, тароват аз абр, равшанӣ аз субҳ, зебой аз баҳору ҳушбӯӣ аз андалебро қатра - қатра ҷамъ оварда, Модарро оғардааст.

Ман намедонам, ин ҷадар назокат, муҳаббат, зебой ва меҳруbonio дилсӯзии модарро чӣ ҷуна ҷавсирӣ намоям? Модар мӯъҷизааст аз ҷонии Ҳудо ба ҳар шаҳс.

Модар дуюи умри дарози ту мекунам,
Бо номи туст хотиман ҳар намози ман.

ПАДАР - САРВАРИ ҲОНАДОН

Дилноза ҶАЛИЛЗОДА,
донишҷӯи соли 1-уми факултети
филологияи тоҷик ва
журналистика

ПАДАРАМ, ЭЙ ПАДАРИ ФАМХОРАМ...

Гулчехра МУРОДОВА, номзоди илмжои сиёсӣ, дотсен্ট

Моҳи феврали 2021 ҳафт сол шуд, ки устод Шамсов Нуридин (Шамси Хатлонӣ) устоди кафедраи сиёсатшиносӣ дар байни ҳамсабақонаш нест, чои ў дар дилу дидагони дӯстону наздионаш ҳамеша холист ва хотираи некаш ҳамеша бо мост.

Соҳиби қалб бузург, вучудаш маломали муҳаббати беинтиҳо инсонӣ, нигоҳаш поку беолоиш, ҳумои ҳаёлаш ошён ба баландиҳои дур бол кушода, суханаш самимӣ, эътиқодаш комил ва мудом пай омузаш оғаридани қаломи бадеи дилрасу маънидор.

АЗ сӯхбати ин марди бузурги зиндаёд ҳеч гоҳ сер намегаштӣ, зоро ў аз баҳри вучуди хеш ҳар замон дурдонаҳои пурӯиммат берун меовард ва беихтиёر шунавандаро ба хеш ҷалб менамуд. Бо хурду қалон, пиру ҷавон бо як муомилаи гуворои нотакор муносибат менамуд.

Суҳани ў ҳамеша пурлутғ буд, бе шеър суҳбаташро тасаввур кардан ҳеч мумкин набуд. Адабиёти нодирӣ классиконро азёд медонист, бухусус алоқаманди шеъри безаволи Ҳоҷа Ҳофизи Шерозӣ буд. Ў ҳар дафъа мегуфт, ки агар зиндаги дуюмбора даст медод, ман фақат ғазалҳои дилошӯй ва дилнишини ин ҳоҷаи беназирро ҳифз мекардам. Қиссан бо сеҳри як ғазали Ҳофиз сайри Эрон кардани Шамси Хатлониро аҳли зиёи Кӯлобшаҳр медонанд. Яке аз орзуҳои олии устод низ зиёрати оромгоҳи Ҳоҷа Ҳофизи Шерозӣ буд, ки ин орзу ба василиаш қироати як ғазали ҳоҷа ба ў мусассар гашт.

Гирифтори каманди рӯзгор бо ҷавонписари кӯлобӣ Шоҳруҳ оила бунёд кардам. Мо ду гавҳар аз ду қутб ба ҳам омадем ва ҳамдигарро дӯст доштем. Шоҳруҳ падари худ Шамси Хатлониро бениҳоят азиз мешуморид. Чун шомили оилаи нав гардидам, дар симои падари Шоҳруҳ падари хешро дарёфтам.

Марди ҷеҳракушод, меҳруbon, самимӣ, бофарҳанг ва болутғу иноят буданд. Аз нахустин рӯзҳо ба ман таъкид намуданд, ки ўро падар ва завҷашро модар ҳонам. Ин муносибат бароям онҷунон мақбул афтод, ки гӯё дар ихотаи оилаи аввалим будам. Дар оила ҳушбахтарин инсон будам. Ба қавле дуҳтари эркаи ин оила бу-

дам. Суҳбат ва муоширати тамоми хонавода бароям гуворо буд.

Келини Шамсов, муаллими донишгоҳ будан ва дар баробари ин унс гирифтэн бо ин оила - ин як мактаби бузурги ҳаёт дар зиндагии ман буд. Чун ба ин оила шомил шудам, ҳамагон аз рӯзи аввали баҳусус падарарӯсам Шамсов Нуридин маро хеле хуб пазишуфтанд ва аз рӯзи аввали таъкид намуданд, ки ту барои ман келин не, балки фарзанди ман ҳасти. Падарам таъкид намуда буданд, овози баланди ягон нафарро нисбати Гулчехра нашувавам. Ва гӯё ин таъкидҳо дар он ҳонадон қонун шуда бошад, ки дар давоми 27 сол қасе ба ман ва фарзандонам садо баланд накард ва маротибе ҳам ҳарандонд. Шояд нафароне инро муболига ҳисобанд, аммо ин ҳақиқат аст, ки ҳама метавонанд тасдиқаш қунаанд.

Ҳарчанд ки мъалумоти оли доштам ва факултai забонҳои Шарқ, шӯъбаи форсии Университети давлатии ба номи В.И.Ленинро хатм карда будам, кор намекардам. Кӯдаконам хурд буданд. Чун парвona гирди шамъи ин ҳонадон давр мезадам ва аз шаҳдуни шоҳоти рӯзгори бобарор баҳравар мешудам. Падар доимо ба ман тавсия мебоданд, ки вакъто беҳуда нагузарон, китоб хонда, гаҳвора ҷунбон, ки шафоати китоб ба фарзанд хеле зиёд аст. Фориги гирудорҳои зиндагии оилавӣ ба мутопиаи китобҳо машғул мегардидам ва беҳтарин қаломи мавзун аз ҳамояндаҳои адабиёти Шарқу Ғарбро фарориг мешудам.

Бо падарам Шамси Хатлонӣ, ки махзани маърифат, ҳазинаи шеъру ҳикмат буданд, соатҳои дароз шеър меҳондему ғанчи маъни мебардоштим. Ў акун шеър менавишт, парвози ҳаёлаш ба авчи баланд мерасид. Нахустин шунавандай шеъри ў ман будам. Азбаски филолог будам, дарки маъни ва фаҳми сухани дилрасаш аз қалbam мегузашт.

Ў китобхонаи бузурге ҳам дошт, ки қарib таъоми вақтҳои холигиро дар он ҷо сипарӣ мекард. Ў китобхояшро дӯст мебодшт ва бениҳоят эҳтиёткорона муносибат мекард. Аҷаб буданд, он лаҳзаҳо, ки агар ягон китобро аз ў мепурсидӣ, ў аввали дастонашро мешуст, баъд ҳудаш рафта, китобро пайдо мекард.

Ҳар як сухани ў ба ман раҳнамо буд, намедонам аз ҷо бошад ё ҳуднамои мекардам ё меҳостам ба бовариаш сазовор бошам, ки ягон суханашро ба замин нағузоштам ва бар ӣавази ин аз ў баҳои зиндагӣ мегирифтам, ки пайроҳаи зиндагии ояндаи маро муайян кард.

Ў барои ман як ҷаҳон хирад, баҳри беканор, устоди меҳруbon, ҳидоятгару падари мушғуки меҳруbon буд.

Ҳар бегоҳ լаҳзæе, ки қувваи барқро

ҳомӯш мекарданд, мо аҳли оила гирди ў

ҷамъ мешудем, ў соатҳои ғазалҳои Ҳоҷа

Ҳофизро қироат мекарду мо аз овози фо-

рами ў лаззат мебурдем. Ин шеърҳои то он дараҷае буд, ки фарзандони қалони Ҳангомаҷон дар 5-солагӣ 12 ғазали Ҳоҷа Ҳофизро аз ёд мединист ва баробари бобояш қироат мекард.

Пас аз марғи шавҳарам, соли 2005, ки ҳамагӣ 37 сол дошт, ман ба шаҳри Душанбе рафтам. Он солҳои ғаму андӯҳу ноумедиҳ падарам Шамси Хатлонӣ барои ман сitorае дар тиравшаб буд. Бале ба маъни томаш шуълае дар ноумедиҳ, даста тавоное дар танғастӣ, такяѓоҳе дар беланоҳӣ, вағфорде дар дунёи бевафой.

Бо исору талаби ў боз баргаштам ба шаҳри Кӯлоб, ба хотираи як қаф дуои падар, ба хотираи нишонаҳои фарзандаш, ба хотираи падари писаргумкарда.

Ҳар вақте ин сатрҳоро менависам ашк мерезаму дилам садпора мешавад. Он қадар сифатҳои ҳамида дорад, он қадар хотираҳои нек дорад, намедонам қадоме аз онҳоро иншо қунаам.

Ў дар ҳақиқат инсони комил буд. Пас аз марғи шавҳарам дубора ба Кӯлоб баргаштам, ҳарчанд мардум мегуфтанд, ки одамон дар зинда будани шавҳарашон аз ҳусуру ҳушдоман ҷудо мешаванд, ту бошӣ баъди марғи шавҳарат боз ба оилаи шавҳарат мепайвандӣ. Онҳо ба ту монеаҳои зиёд эҳод мекунанд. Лекин ман суханони модарам, ки доимо мегуфт: Дуои падарарӯи ҳушдоман беҳтарин ҳадаест дар зиндагӣ. Дуои онҳо мушкилкуши ҳамаи қорҳои туст, баракати зиндагии туст.

Бале, имрӯз ман метавонам гуфт, ки ман қарори дуруст қабул кардам.

Имрӯз ҳамаи ҳушбахтиву музafferиятҳои ман ин баракати дуои падарам аст. Ҳамон сол, яъне соли 2005 падарам Шамси Хатлонӣ маро ба Ҳонишгоҳи давлатии Кӯлоб овард. Маро ба ҳайси муаллим ба кафедраи фалсафаи сиёсатшиносӣ ба кор қабул карданд. Ў устоди серталаби ман буду ман шогирди меҳнатдӯстӣ ў. Ў тарбиятгари фарзандони ман шуду ман муаллимаи фаъоли донишгоҳ. Ў бо ин амали хеш тавонист зиндагии дар нимароҳ мондаи маро боз роҳрави оянда со-

зад. Фарзандони дӯструям Ҳонгома, Сайидо, Мунтасир, Беназир дар оғӯши гарми навозиши падарам ва оилаи онҳо тадриҷиан қалон шуданд.

Шамси Хатлонӣ бароям дар баробари падари содик будан тавонист устоди беҳтарин бошад. Ман тавассути роҳнамоҳои ин марди хирад таҳассусамро иваз кардам. Ба риштаи сиёсатшиносӣ гузаштам ва ба ҳидоятҳои падарам омӯҳтам, таҳлили таҳдикӣ намудам ва вориди ин илми бениҳоят васеу мураккаб гардидаам. Мактаби Шамси Хатлонӣ, ки ҷандин ҷавононро ба сӯи қуллаҳои илм расонида буд, маро низ озими он гардонид.

Ҳоло ман мудири кафедраи ҳуқӯқ ва муносабатҳои байнамилалии Ҳонишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, Аълоҷи маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, узви Иттифоқи журналистони Тоҷикистон ва, пеш аз ҳама, келини Шамсов Нуридин.

Ин ҳама муваффакиятҳои ман-дӯои туст, падарҷон! Ёдат ба хайр!

БО ҚАЛАМ БАРХОСТ

Эҳдо ба Устод Айнӣ

Ў ба майдон чун мубориз,
Бо қалам барҳост
Гарҷӣ душман буд афзун аз чапу аз рост.
Ўқаламро куфт бар фарқи сари бефарқҳо
Ҳамҷунон шамшири буррон
Бар сари бадбину бадҳоҳон.
Дар набарди ҳақу ботил,
буд ҳақ, нашкаст
Як нағас ором наншаст.
Гарҷӣ даөрон буд ноором
Кард қоматро аlam
андар набарди нангу ном
Бар алайҳи хойину бегонаву
муғизи миллиат
Кӯҳсон истод по барҷо
Номи тоҷикро чу парҷам кард боло.
Дошт афзун заҳмҳо дар пушт
Дар даҳони бедаҳону баддаҳанҳо,
лек мезад мушт.
Ҷони Айнӣ буд оvezon сари мӯе, агар
Як сари мӯе надошт охир мӯదоро
Бо ҳама парвардагони
домани андешаи бегонаҳо,
Бо сарони худфурӯши бесари
сурхи Буҳоро.
Дар набарди нобаробар
Ҷони худро монд дар ҳавғу ҳатар.
То ки монад миллиат эмин
Ҷони миллиатро ҳарид аз маҳв гаштан
Ҳамҷу миллиат нест гаштан.
Боҳабар аз қавми тоҷик кард
аквоми ҷаҳонро
Умри худро сарфи миллиат кард Айнӣ
Бо далелу ҳуҷҷати маҳкам
Номи тоҷикро
Аз китобу сафҳаи торуки ториҳи кӯҳан
Аз таҳи чангу губор охир
бурун овард Айнӣ
Абдулқаҳҳори Мӯсо,
шоир

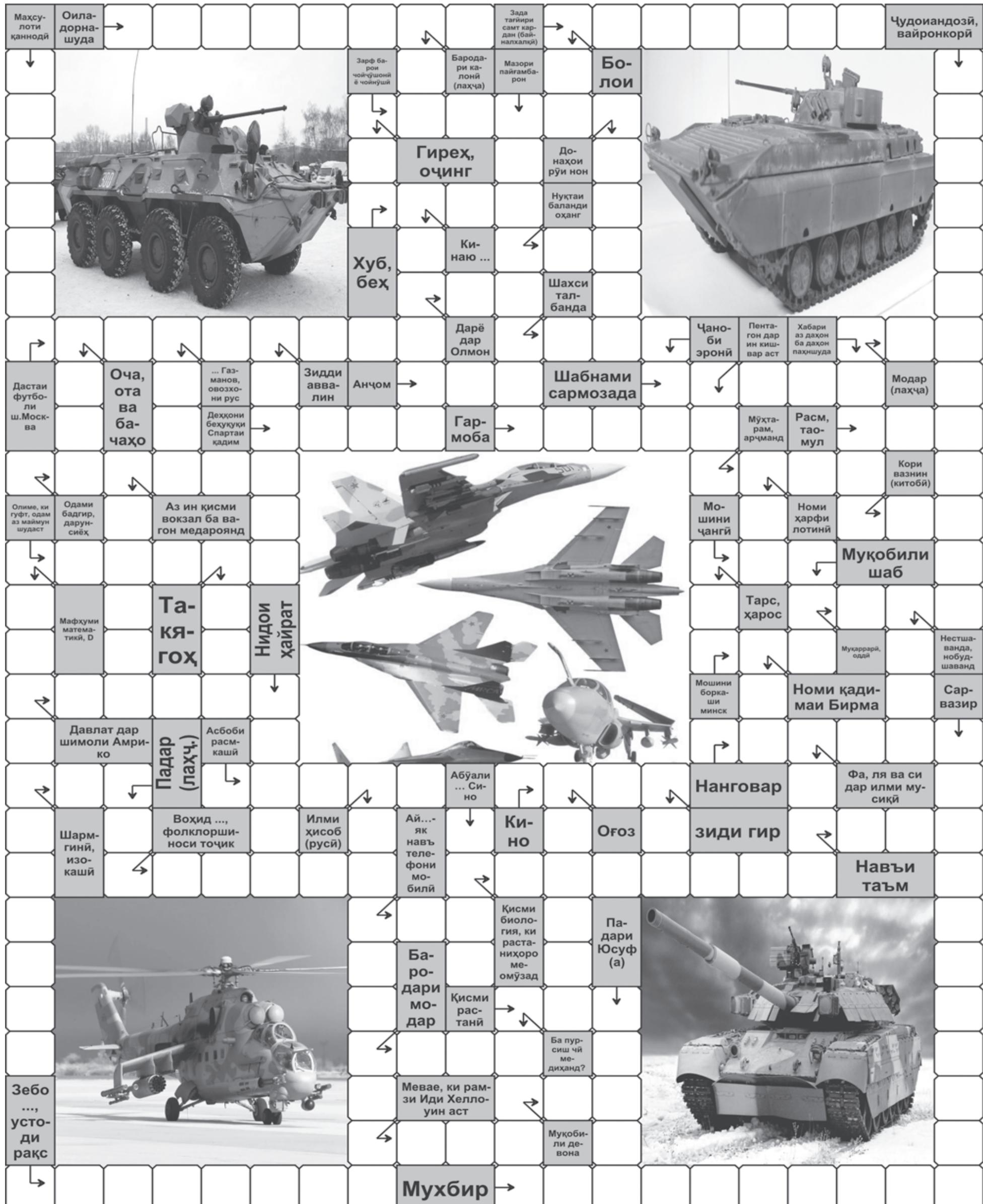

Ба кроссворди шумора гузашта 21 нафар хонанда чавоб пешниҳод кардаанд, ки аз ин шумора 1 нафар кроссвордро бехато пешниҳод карданд: Каримзода Ҳисайн (16.04.2021, соати 7:46, бехато), Курбонов Некрӯз (16.04.2021, соати 7:47, 3 хато), Тошматов Ҳусрав (16.04.2021, соати 7:48, 2 хато), Холматов Бахром (16.04.2021, соати 7:49, 1 хато), Ҳисрави Идимад (16.04.2021, соати 8:05, 1 хато), Мадасани Азизмад (16.04.2021, соати 8:06 3 хато), Комилов Чамшид (16.04.2021, соати 9:03, 3 хато), Алишери Абдулмаджид (16.04.2021, соати 9:13, 2 хато), Давлатова Қаламинисо (16.04.2021, соати 9:33, 3 хато), Сунатулло Нурулло (16.04.2021, соати 10:29, 2 хато), Шукронай Маҳмадӣ (16.04.2021,

ГОЛІБИ КРОССВОРД МУАЙЯН НАШУД!

Аз ин рӯ, мо ба хонандагоне, ки ба идора чавобҳои худро ирсол карданд, сипос мегӯем, аммо голиб танҳо нафароне мешаванд, ки пеш аз дигарон чавобҳояшонро дуруст пешниҳод кардааст. Дар ин шумора голиб Каримзода Ҳисайн мебошанд, зеро чавобҳо бо хатоҳо пешниҳод гардидаанд.

Хонандеа, ки ҷавобҳои худро аз назар гузаронидан меҳоҳад, метавонад ба идораи рӯзнома ташриф биовараад. Мӯхлами қабули ҷавобҳои кроссворди мазкур то 15.05.2021 муяян шудааст.

ДИККАТ!

ХОНАНДАЕ, КИ ПЕШ АЗ ҲАМА КРОССВОРДРО БЕХАТО ПУР ҚАРДА, БА ИДОРАИ РЎZNOMA ПЕШНИҲОД МЕКУНАД, БО МУКОФОТИ ПУЛӢ
ДАР ҲАҶМИ 100 СОМОНӢ ҖАДРДОНӢ ҚАРДА МЕШАВАД.

Бовар дорам, ки кормандони соҳаи илму маориф ва ҳар як сокини бонангут номуси кишвар ба қадри ин неъматҳои бузург мерасанд ва то ҷашни сисолагии истиқлоли давлатӣ барои боз ҳам пешрафта гардидани Тоҷикистони азиз саҳми арзишманди хешро мегузоранд.

Санаи 16-уми апрел Давлатов Раҳмоналий Муродалиевич, саромӯзгори кафедраи илмҳои компютерии факултети физика ва математика дар мавзӯи "Управление качеством образования в вузе на основе информационно коммуникационных технологий", зери роҳбарии доктори илмҳои педагогӣ, профессор Мирализода Абдусалом Мустафо барои дарёфти илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 - назария ва методикаи таҳсилоти қасбӣ (илмҳои педагогӣ) дар Шурои диссертатсии Д 999.117.03 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон рисолаи номзадии худро бомуваффақият ҳимоя намуд.

XXXX

Санаи 21-уми апрел Каримова Назокат Шералиевна, саромӯзгори кафедраи таҳлили математикӣ ва назарияи функцияҳои факултети физика ва математика дар мавзӯи "К теории одного класса нагруженного вырождающегося дифференциального уравнения с интегральными условиями" зери роҳбарии доктори илмҳои физикаю математика Шамсадинов Файзулло Мамадулоевич барои дарёфти дараҷаи номзади илмҳои физикаю математика аз рӯи ихтисоси 01.01.02-муодилаҳои дифференционалий, системаҳои динамикий ва идоракуни оптималӣ дар Шурои диссертатсии 6D.KOA-012 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон рисолаи номзадии худро бомуваффақият ҳимоя намуд.

Санаи 29-уми апрел Шаҳбози Рустамшо, саромӯзгори кафедраи забони тоҷикии факултети филологияи тоҷик ва журналистика дар мавзӯи "Антропонимияи "Таърихи Систон" (таҳқиқи таърихӣ-забоншиносӣ) зери роҳбарии доктори илмҳои филология, профессор, Корманди шоистаи Тоҷикистон Чумъаҳон Алимӣ барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯи ихтисоси 6D.KOA-022 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон рисолаи номзадии худро бомуваффақият ҳимоя намуд.

XXXX

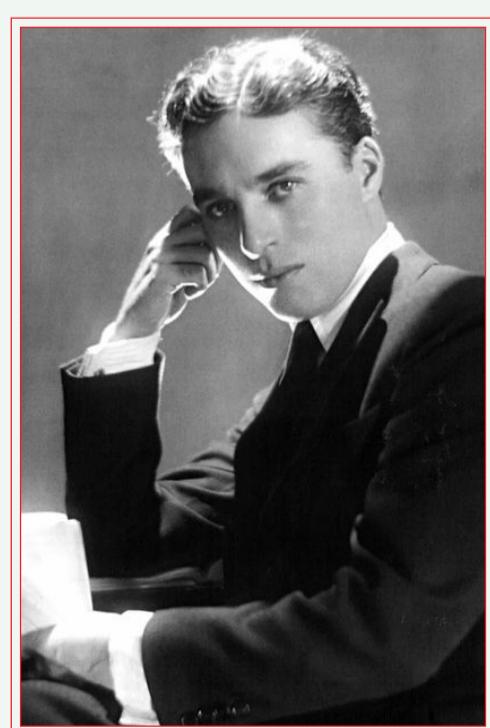
Санаи 29-уми апрел Одинаева Гулбону, саромӯзгори кафедраи адабиёти тоҷик ва журналистикаи факултети филологияи тоҷик ва журналистика дар мавзӯи "Хусусиятҳои ғоявию бадеии ашъори лирикии Ҳақназар Ғоиб" зери роҳбарии доктори илмҳои филология, профессор Шоҳзамон Раҳмонов барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои филология аз рӯи ихтисоси 10.01.01-Адабиёти тоҷик дар Шурои диссертатсии 6D.KOA-022 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон рисолаи номзадии худро бомуваффақият ҳимоя намуд.

XXXX

Санаи 30-уми апрел Сӯфиев Садриддин Насридинович, саромӯзгори кафедраи ҳуқуқ ва муносабатҳои байнамилалӣ дар мавзӯи "Ҳамкориҳои илмӣ-адабӣ ва фарҳанги Чумхурии Тоҷикистон ва Чумхурии Исломии Покистон (охири асри 20 ва ибтидои асри 21)" зери роҳбарии доктори илмҳои сиёсатшиносӣ, профессор Нуриддинов Раймалӣ барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 07.00.15-Таърихи муносабатҳои байнамилалӣ ва сиёсати ҳориҷӣ (илмҳои таърих) дар Шурои диссертатсии 6D.KOA-030 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон рисолаи номзадии худро бомуваффақият ҳимоя намуд.

Раёсати донишгоҳи мухаққиқонро барои ин комёбӣ табрик намуда, дар оянда ба корҳои илмияшон бурдбориҳоро таманно мекунад.

ЧАРЛИ ЧАПЛИН

Чарли Чаплин 88 сол умр дид. Вай ба мо 4 изҳоротро боқӣ гузоншт:

1. Ҳеч чиз дар ин дунё абадӣ нест, ҳатто мушкилоти мо.
2. Ман рафтторро дар зери борон дӯст медорам, зоро касе ашки маро намебинад.

3. Рӯзи аз ҳама гумшуда дар зиндагӣ он рӯзест, ки мо нахандем.

4. Шаш табиби беҳтарини ҷаҳон:

Офтоб

Истироҳат

Машқ

Парҳез

Эҳтиром ба ҳуд

Дӯстон

Дар ҳама марҳилаҳои ҳаётатон ба онҳо часпед ва аз ҳаёти солим баҳра баред.

Агар шумо моҳро бинед, зебони Ҳудоро хоҳед дид.

Агар шумо офтобро бинед, қӯдрати Ҳудоро хоҳед дид.

Агар шумо ойинаро бинед, шумо беҳтарин оғаридаи Ҳудоро хоҳед дид, пас бовар кунед.

Мо ҳама сайёҳонем, Ҳудо агенти сайёҳии мост, ки хатсайрҳо, фармоишҳо ва самтҳои моро аллакай муайян кардааст, ба ў бовар кунед ва аз зиндагӣ лаззат баред.

Зиндагӣ танҳо як сафар аст! Аз ин рӯ, имрӯз зиндагӣ кунед!

Фардо мумкин нест.

МУАССИС:
донишгоҳи давлатии ӯзбекистон
ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ

ҲАЙАТИ МУШОВАРА:

МИРАЛИЗОДА АБДУСАЛОМ,
доктори илмҳои педагогӣ, профессор,
ректори Донишгоҳи давлатии ӯзбекистон
ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ

КАРИМОВ САМАРИДДИН,
доктори илмҳои химия, профессор,
узви пайвастаи АМТ

ИБОДОВ МАҲМАДУЛЛО,
доктори илмҳои фалсафа, профессор

ХОЛИҚЗОДА АЙНИДДИН,
номзади илмҳои филология, дотсент

ХУДОЙДОДОВА ШАРОФАТ,
номзади илмҳои филология, дотсент

ҒУЛОМОВ ИСЛОМ,
доктори илмҳои педагогӣ, профессор

АБДУЛЛОЕВ МАҲМУД,
доктори илмҳои таърих, профессор

МИРЗОЕВ САЛИМ,
доктори илмҳои педагогӣ, профессор

ИЗЗАТУЛЛОЕВ КУГАН,
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент

ЗАФАР МИРЗОЁН,
ховаршинос, профессори фахрии
донишгоҳ

РАФИЕВ САФАРХОН,
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент

НАЗАРОВ ҲОТАМ,
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент

САРМУҲАРИР:
ҷаҳонгир рустамшо,
номзади илмҳои филология, дотсент

Андеша ва акидаҳои нашршудаи шахсии муаллифон дар мақолоту гузоришиҳо ақида расмии ҳайати эҷодии рӯзнома маҳсуб намешавад. Дурустии асноду далели мақолаҳо ба уҳдаи муаллиfon аст.

Рӯзнома дар ҶДДМ
“Мега-принт” ба табъ расидааст.
Адади нашр 6000

Нашрия дар Вазорати
фарҳанги Чумхурии Тоҷикистон №030/
Р3-97, 30.08.2017 аз нав ба қайд
гирифта шудааст.

Маводҳо бо забонҳои
тоҷикӣ, русӣ ва англесӣ нашр мешаванд.
Рӯзнома тарқиӣ обуна дастрас
мегардад.

НИШОНӢ:
735360. ш.Қўлоб, кӯчаи С. Сафаров 16
E-mail: anvor.donish@kgu.tj
Телефон: корӣ: (83322) 3-31-15,
мобилий: 985-76-77-12; 981-00-02-19